

==ววงวรรณคดี เล่ม ๒==

เป็นหนังสือรายเดือน ออกเดือนละ ๑ เล่ม

พระพิสันห์พิทยาภรณ์ เจ้าของ

หม่อมหลวงหญิงจิตติ นพวงศ์ บรรณาธิการ

สำนักงานตั้งอยู่ที่ "ไชยณรงค์" มุมถนนสุโขทัยประชาธิปไตย

ติดต่อทางจดหมายและบอกฉบับที่ ๑๗๗ ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี พระนคร

ราคาเล่มละ ๔ บาท

๓ เดือน ๑๒ บาท ๖ เดือน ๒๔ บาท ๑ ปี ๔๘ บาท

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ ทำพระจันทร์ พระนคร นายสนั่น บุณยศิริพันธ์

เจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา ๑๔/๓/๒๔๘๕

พิชิตราช

เดือนสี่พิชิตราช

ชำระพระชินศรี

การบุญผดุงมาสน้อง

ชาวสุตมุตผาคดี

ชำระสระสระสี

ผดุงเผ่าท่าหมดแล้ว

เจ้างามสุตมุตผาคดี

หมดผดุงเผ่าเข้าบิณฑกวาง

นารี

ส่องแก้ว

พหุรูป

แต่งเข้าบิณฑกวาง

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์

พิชิตราชเป็นพระราชพิชิตใหญ่อันหนึ่งซึ่งทำเป็นประจำมิได้ขาด เป็นวิธีการ
ที่ได้มาจากดังกาทอปป เป็นการบูชาที่เขาทำกันในวันทำบุญปีใหม่ และพร้อม ๆ
กันนี้ได้จัดเครื่องสักการพระรัตนตรัยเป็นการนักษัตฤกษ์ใหญ่ นิมนต์พระสงฆ์มาสวด
ด้ามวัน วันที่สามมีการประกาศเทวดาแม่สุวรรณภูมิให้แก่เทวดาแล่นกษัตริย์นาคนกุ่มกุ่มที่
ทงปวงตลอดถึงสัตว์เดรัจฉาน ขอพรให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข

ไทยได้คาราวานมาทำกันในเมืองไทยราว พ.ศ. ๒๒๘๐ ในตอนปลาย
รัชกาลพระเจ้าบรมโกศ ครองกรุงศรีอยุธยา และทำกันสืบมาจนในกรุงรัตนโกสินทร์
อีกกว่า ๓๕๐ ปี เพิ่งมาเลิกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐ นี้เอง

พิชิตราชเป็นส่วนหนึ่งในพระพุทธศาสนา แต่มิได้ทำตามพุทธโอวาท เป็นของ
คนถือพุทธศาสนาแต่ก่อนประกอบการทำขึ้น และมักทำกันตามหัวเมืองชายทะเล
ปรากฏว่าได้ทำกันอยู่แต่เมืองนครศรีธรรมราชและเมืองเขมรก่อน พิชิตราชนี้เป็นพิธี
โกธาลดอุปถัมภ์ว่าพิชิตราชด้วยเป็นความคิดของคนในชั้นหลังที่มีความรู้แล้วคิดแปลง
แก้ไขให้เข้าหาการที่ถืออยู่เป็นปกติ

พระบรมชาติ

ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

(จากบันทึกฉบับสังสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประทาน หม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิ์กุล)

บันทึกฉบับนี้มีเรื่องสั้น ๆ รวมประมาณ ๕๐ เรื่อง พระบรมชาติเป็นเรื่องหนึ่งที่มีอยู่ในบันทึก เหตุที่จะเกิดบันทึกฉบับนี้ก็เพราะหลังจากเสด็จกลับจากปิ่นประทານโอกาสให้หม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิ์กุล เข้าเฝ้าซักถามปัญหาเกี่ยวกับโบราณคดีและวรรณคดีของไทย ณ วังวรดิศในเวลาระหว่าง ๑๖.๐๐ น. ถึง ๑๘.๐๐ น. ทุกวัน ปัญหาส่วนมากทรงตอบทันทีทันควัน บันทึกไว้แล้วอ่านทวนถวายเป็นวันรุ่งขึ้น เป็นเรื่องที่นำอ่านทั้งสน - บรรณาธิการ

เหตุที่จะถามปัญหาเรื่องพระบรมชาตินี้ เนื่องจากไทยได้มอบพระบรมชาติชุดได้จากพระเจดีย์ในวัดพระศรีรัตนเพชญ์พระนครศรีอยุธยาให้แก่ญี่ปุ่น พระบรมชาติชุดนั้นบรรจุอยู่ในเจดีย์แก้วผลึก เจดีย์ทอง เจดีย์เงิน ฯลฯ เรียงตามลำดับหลายชั้น เป็นของโบราณมีค่าควรแก่การทวงแหวน

ปัญหา พระบรมชาติชุดที่ได้ในพระสถูปที่วัดพระศรีรัตนเพชญ์และให้ญี่ปุ่นไปนั้นบรรจุไว้แต่ครั้งใด? เป็นพระบรมชาติชุดเท่าไร?

ตอบ พระบรมชาติชุดในพระสถูปที่วัดพระศรีรัตนเพชญ์นั้นมีอยู่ในหนังสือ "ยวนพ่าย" เรื่องพระบรมชาติชุดนี้เป็นเรื่องที่ยากอยู่หน่อยหนึ่งด้วยคนเขาเชื่อกันอย่างอนยังมกมาก ผู้เขื่อยังพวกเรานักปราชญ์หรือไฮเอนดิสต์เขื่อนนงมนอนนัก ถ้าหากถามที่เราเชื่อไปพูดกับพระ ๆ ก็กระเดาะออกจากวัดไม่ทัน ฉะนั้นหากจะเอาไปเด็กเขื่อนในโรงเรียนก็ยังไม่ถึงเวลา ตัวนี้ท่านมอยคัง

เมื่อเวลาพระพุทธเจ้าเสด็จนิพพานที่เมืองกุสินารา ถวายพระเพลิงพระพุทธ

สวรรค์แล้วก็มี การแจกพระบรมราชา ให้แก่ผู้เลื่อมใสเอาไปบรรจุลงในพระสถูป ขรร
 เนิมบรรจุนั้นลงในสถูปนั้นมามากจนพุทธภาค การแจกนั้นรวมแจกแปดแห่งด้วยกัน
 คือนั้นเป็นตอนทศวรรตังเกต พวกถือพระพุทธศาสนามากเป็นสาวกของพระพุทธเจ้าไม่นับ
 ถือพระบรมราชาของพระพุทธเจ้าเท่าบริโภคเจดีย์แห่ง เมื่อก่อนเข้าปรีณพพาน ตาม
 ความในหนังสือปฐมสมโพธิว่า พระอานนทกราบทูลถามว่า พวกพุทธบริษัทเคย
 เห็นพระพุทธองค์ขณะพระชนม์อยู่ หากได้จัดขบวนปรีณพพานไปแล้วจะเป่าเป่าเป่า
 เสร้าใจ ควรจะปฏิบัติสถานใดจึงจะแก้ได้ ทรงตอบว่าถ้าใครเป่าเป่าใจคิดถึงตถาคต
 ก็จงไปปลงขรรณดังเขนยดังเขนยดังถาดดังถาดใดถาดหนึ่งเกิด คือที่ปฐิติ ลุม
 พินฉนกรุงกปิตพัตติ ทศรัสร์ พุทธชยา หรือ โพธิชยา ที่ประกาศพระศาสดา อธิ
 บัตินมคคทนายฉนเมืองพาราณสี หรือที่ป่าดงฉนเมืองกุดินาราทนพพาน ใครคิดถึงจะ
 ไปปลงยังที่แห่งใดแห่งหนึ่งก็ได้

๒๕๐. ๕
ตั้งแต่พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้วก็มีพุทธสาวกไปบูชาสิ่ง
สถานทางสถูปดินเต็มมาจนครบทั่วทุกอัน แต่พระบรมธาตุของพระพุทธเจ้าไป
ประดิษฐานอยู่ทั้งแปดแห่งนั้นภัยหายไป จนไม่ปรากฏว่าใครได้ทำนุบำรุงอย่างไร
มาถึงพุทธกาลล่วงแล้ว ๒๐๐ ปีเศษ พระเจ้าอโศกมหาราชเป็นพุทธศาสนูปถัมภก มี
พระราชประสงค์จะสร้างพระเจดีย์สถานเป็นพระสถูปของพระพุทธเจ้า ให้แพร่หลายไป
อาณาเขต จึงให้เที่ยวรวบรวมพระธาตุที่แยกย้ายกันไปเมื่อ ๒๐๐ ปีเศษมาแล้วทั้ง
แปดแห่ง นัยว่าเอามาได้เจ็ดแห่งด้วยกัน แต่พระบรมธาตุส่วนที่รามคามไม่สามารถ
เอามาได้ด้วยพระยานาคราชผู้เป็นเจ้าของหงส์เหิน ส่วนพระธาตุอีกเจ็ดแห่งที่ได้มานั้น
พวกถือพระพุทธศาสนาละสังวรจะสร้างวัดที่ไหนมาทูลขอพระเจ้าอโศกก็ประทานไปส่วนละน้อย
แห่งละส่วน ในพระบาลีว่าแบ่งไปเบ็ดเสร็จด้วยกัน ๘๔,๐๐๐ แห่งโดยประมาณ

เป็นเรื่องทางอินเดีย

พระราชาแปดแห่งเดิมที่จ่ายไปเมื่อถวายพระเพลิง พระพุทธเจ้าระแวงนั้นมาปรากฏภายหลังว่าพระเจ้าอโศกไม่ได้ไปอีกแห่งหนึ่งคือที่เมืองกบิลพัสดุ์ คือส่วนที่ศากยวงศ์ได้ไป พวกศากยวงศ์อันเป็นพระญาติได้เข้าไปทูลพระอโศกไว้ ต่อมาเมื่อเศวตปริบ คนทำไร่ไปขุดพบเข้า ที่มอบพระธาตุมีจารึกเป็นสำคัญว่าพระธาตุของพระพุทธเจ้า ส่วนที่พวกศากยวงศ์บรรจุไว้ จึงเชื่อแน่ว่าเป็นพระธาตุแท้เพราะมอบแก่กัน หนึ่งคือที่จารึกแก่กัน เวลาที่ขุดได้นั้นหลุดเคอร์ตันเป็นโถงรอยอยู่คนเดียว หลุดเคอร์ตันเคยเข้ามากรุงเทพฯ และคุ้นเคยกับสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง เมื่อได้พบพระบรมธาตุเช่นนี้ถึงชาวมาตุจฉาถวายสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง เหตุด้วยเป็นพระเจ้าแผ่นดินทูลขอพระพุทธเจ้าอันมีอยู่พระองค์เดียวในโลก จึงโปรดให้เจ้าพระยาอมราช (ปั้น) เมื่อเป็นพระยาสุโขทัยเป็นราชทูตไปรับพระบรมธาตุถึงอินเดียเข้ามาถวาย ถวายพระเจดีย์บรรจุไว้บนภูเขาทอง เป็นพระธาตุที่แท้จริงไม่มีที่เถียงอยู่แห่งเดียว

ข้อสำคัญมีอยู่อย่างหนึ่งคือ บรรดาพระธาตุ จะเป็นพระธาตุพระพุทธเจ้าก็ตาม ธาตุพระสาวกก็ตามที่พบในอินเดียกัน เป็นกระดูกคนทั้งนั้น ถึงที่โถงรอยส่งเข้ามาถวายก็เป็นกระดูกคน ในอินเดียมีมาก ที่ว่าเป็นพระบรมธาตุของพระพุทธเจ้าก็ยังมีอีกหลายแห่ง แต่ขาดหลักฐานที่เชื่อถือได้ ถ้าจะว่าไปพระธาตุที่ว่าเป็นของพระพุทธเจ้าที่มีอยู่ในอินเดีย เอาแต่พระธาตุเท่านั้นมาปั้นเข้าก็เกินองค์พระพุทธเจ้าเสียอีก ที่บริติชมิวเซียมในกรุงลอนดอนก็มี มีผ้าห่ออยู่ แต่ผ้าห่อค่อนข้างใหม่ ตัวหนึ่งคือที่เขียนที่ผ้าห่อใหญ่มากว่าสมัยพระพุทธเจ้าหลายร้อยปี จึงไม่ได้ขอเข้ามา เพราะถ้าไม่ใช่พระพุทธเจ้าแท้ ให้อวดคิ้ว ไปให้อวดกระดูกเขากัน ให้อวดกันกรวดกันทรายเสียดีกว่า

เรื่องพระชาตยงไม่จบ มีตำนานเกิดขึ้นที่ดังกว่า เมื่อพระเจ้าอโศกจะไป
 เอาพระชาตยทรมคามพระยานาคทองเอาไว้นั้น ต่อมาพระยานาคราชเกรงว่าจะมีผู้มา
 ดักเอาไปเสียจึงเชิญไปไว้เมื่อนาคได้บาดต อยู่มาเมื่อพระอรหันต์องค์หนึ่งในเกาะดัง
 กาให้สาธเนรองค์หนึ่งนิยว่ามีอิทธิฤทธิ์มาก ไปหาพระยานาคราชถึงเมืองบาดาลไป
 บอกให้รู้ว่า พระพุทธศาสดานามาเจริญอยู่ในดังกาทว่าปอยยากจะได้พระบรมธาตุส่วนที่อยู่
 พระยานาคราชไปบูชา ก็ด้วยอิทธิฤทธิ์ของสาธเนรนั้นปรากฏว่าพระยานาคราชยอม
 รับว่าจะยอมให้พระบรมธาตุส่วนที่ได้แก่ตน จึงเชิญพระบรมธาตุขึ้นมาจากเมืองบาดาล
 มาวางไว้ที่หาดทรายเกาะดังกา เพราะพระชาตยยกไปถึงเมืองบาดาลในมีนาค เป็น
 เหตุให้พระชาตยส่วนที่อยู่ทรมคามนั้นเป็นศิลาไม่ใช่กระดูกคน บอกไว้ในคำราว่าให้
 พงศ์เกิดมตลักษณะต่างกันถึงห้าอย่าง แต่จำไม่ได้หมดว่า สเหมือนแก้วผลึก เหมือน
 ดอกพิกุลแห้ง เหมือนทองอุไร ฯลฯ เพราะฉะนั้น พระบรมธาตุที่ออกจากดังกามายัง
 ประเทศต่าง ๆ เช่นเมืองไทยเราที่ได้รับพระธาตุมาจากดังกานั้นเป็นพระธาตุกรวดทราย
 ทั้งสิ้น ไม่ใช่กระดูกคนอย่างอื่นเลย แต่ที่เขาค่าและคำราที่กล่าวอันเป็นของดังกามา
 แต่สมัยสุโขทัย ที่กรุงศรีอยุธยาได้มาแต่ที่บรรจุไว้ในพระเจดีย์ที่วัดพระศรีรัตนเพชญ์
 ที่สุดได้และให้บุญไปนั้นที่จะเป็นกระดูกคนหาไม่ ที่หลวงช้างฯ ได้มาก็เป็นกระดูกคน

๘๖ ดูตัวเอง

บิดาสอนข้าพเจ้าว่า — ก่อนจะนอนให้สวดมนต์ว่า นะโม ๓ ท่อน (คือ
แสดงตัวเป็นผู้บงกชพระพุทธเจ้า) แล้วจึง —

สวดอธิปปีโสภควา ฯลฯ ระลึกถึงพระกรุณาคุณของพระพุทธเจ้า (ว่า—แม้
พระองค์ทรงมีความสุขของโลกนพพร้อมทุกประการแล้ว ยังทรงสละเสียได้เพื่อออกหา
ธรรมที่สุขจริงประทานแก่เราโดยมิได้มีขีดชั้นว่าเป็นผู้ใด ถ้าคิดอย่างนั้นก็คือ — พระ
องค์ประทานความสุขของพระองค์แก่เรา)

สวดสวากขาโต ฯลฯ ระลึกถึงพระคุณของพระธรรม (คือ — คำสั่งสอน
ของพระพุทธเจ้า ซึ่งผู้ใดทำตามได้จริง ก็ได้รับความสุขจริง)

สวดสุปฏิปันโน ฯลฯ ระลึกถึงพระคุณของพระสงฆ์ (เพราะถ้าไม่มีพระ
สงฆ์รักษาพระศาสนาไว้ เราก็จะไม่ได้รู้จักพระธรรม)

เมื่อสวดระลึกถึงคุณพระรัตนตรัยได้แล้ว จะสวด — ยนฺตุนุ เพื่อขอให้ทรง
คุ้มครองรักษาพอให้ใจเราสบายก็ได้ แล้วจึงแผ่เมตตาว่า —

“สัตว์ทั้งหลายที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมด, จงเป็นสุขๆ เกิด
อย่ามีเวรมีกรรมแก่กันแต่กันเลย”

เมื่อมีจิตบริสุทธิแล้ว ก่อนจะหลับให้ตรองตัวเองว่า — “วันนตงแต่เช้า
มา เราได้ทำอะไรผิดบ้าง” ถ้าพบผิดแล้วอย่าหัดก่เลียง จงทำสัญญาแก้ไขตัวเองว่า
พรุ่งนี้จะไม่ทำอย่างนั้นอีก ถ้าตรองตัวเองแล้วทำสัญญากับใจได้จริงทุกวันนี้แล้ว จะ
ทำให้เราดีขึ้น

พนพิสมัย ดิสกุล

๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๘

บันทึก

เรื่อง ความเชื่อฟังสามประการของสตรี

ในหน้า ๒ ของฉบับประจำเดือน กุมภาพันธ์ ได้อ่านคำประพันธ์ของบ้าน
เจ้ากวดหญิงของจันทอนหนึ่ง ๓ กล่าวถึงความเชื่อฟังสามประการของสตรีจันดัมยแก้ว่า

เมื่อยังอยู่ในวัยสาว

ต้องเชื่อฟังบิดา

เมื่อแต่งงานแล้ว

ต้องเชื่อฟังสามี

เมื่อต้นสามีแล้ว

ต้องเชื่อฟังบุตร

๕๕
ทรงนัยตรงกับข้อความในคัมภีร์มนุสมฤติ (คือมนุธรรมคำสตรีฉบับภาษา
ดังสักฤต) ตอน ๘,๓ ว่า

ปิตา รกษติ เกามาเร ภรตา รกษติ เขาวเน ฯ

ปุตโร รกษติ วารุณเย น สตรี สุวาตนตฺรุมรหติ ฯ

(บิดาปกป้องเมื่อเด็ก

สามีปกป้องเมื่อสาว

บุตรปกป้องเมื่อแก่

สตรีไม่ควรเป็นเสรี)

ป.ส. ศาสตรี

วิจารณ์ “ระเด่นลันได”

ของ

วิทย์ ศิวะศรียานนท์

เรื่องระเด่นลันได ของพระยาหมานนคร เป็นหนังสือที่แต่งขึ้นในรัชกาลที่ ๕ ตามเค้าเรื่องชีวิตของแขกชอทานคนหนึ่งซึ่งขัดเซฟเนจรเข้ามาอาศัยอยู่ที่ใกล้โบสถ์พราหมณ์ในกรุงเทพฯ หนังสือเรื่องนี้แต่งขึ้นเป็นทนายมกนแพร่หลายมาจนปัจจุบัน มีผู้จำได้ติดปากเป็นอันมาก ถึงที่แต่งว่าระเด่นลันไดเป็นทนายมกนอย่างหนึ่ง ก็คือมีผู้คิดแต่งต่อเพิ่มเติม “จนวิปริตผิดรูปเต็ม” ข้อนี้เป็นธรรมดาของหนังสือที่แต่งต่อโครงเรื่องและดำเนินโวหารจิตใจ เร้ามนคติของผู้อ่าน จะเห็นได้ว่าขุนช้างขุนแผนก็มีการแต่งแทรกแซมและแต่งต่อหลายดำเนินด้วยกัน และพระอภัยมณีก็มีผู้แต่งเพิ่มเติม

เรื่องระเด่นลันไดเป็นเรื่องเลียนล้อ (Parody) คือเลียนล้อชีวิต ขนบธรรมเนียม หรือแบบอย่างวรรณคดีทนายมกนทั่วไป เรื่องชนิดนี้คงมีตั้งที่เป็นมาอยู่ก่อน โดยมากสิ่งที่เป็นแบบนั้นมักจะเป็นวรรณกรรมชิ้นเอกเรื่องหนึ่ง เรื่องนี้เป็น Parody แต่งตามแบบของเรื่องที่เป็นแบบ หรือที่คงใจจะเลียนล่อนั้น แต่เจตนาารมณ์ของเรื่องเป็นอย่างไรละเพื่อ เจตนาารมณ์ของเรื่อง Parody คือแสดงให้เห็นว่าชีวิตนั้นๆ ขนบธรรมเนียมอย่างนั้น วรรณกรรมชนิดนั้นๆ ถึงต่ำต้อย หรือเคร่งขมกเกินไป วรรณกรรมที่เป็น Parody มีอยู่มากมายในวรรณคดีโลก เช่น Don Quixote ของ Cervantes, Roman Comique ของ Scarron, Roman Bourgeois

ois ของ Turetière, Joseph Andrews ของ Fielding, Gulliver's Travels ของ Jonathan Swift, ในภาษาไทยเราเท่าที่คิดได้ก็มีอีกเรื่องหนึ่งคือ พระมเหศ
 เถไถ เรื่อง Don Quixote เป็นเรื่องที่ดัดดัดคือน (Chivalry) และเป็นเรื่องประ
 โคมโลกที่เชิดชูคือนว่าดัดดัดเสียแล้ว ในสมัยปัจจุบันคนเรากำลังในการเสียสละ พัด
 ชั่วของคน เพื่อปราบอธรรมตะพัดตะพัดไปเยี่ยงอศวนโบราณ ก็คงจะประสพความ
 ผิดหวัง และความเย้ยหยันของคนทั่วไป เรื่อง Roman Comique และ Roman
 Bourgeois เป็นนวนิยายที่เลียดเลียด เรื่องประโคมโลกของฝรั่งเศสในศตวรรษที่ ๑๗
 เช่นเรื่อง Astrée ของ D'Urfè และเรื่องของ Mademoiselle de Scudéry ซึ่ง
 คล้าย ๆ กับเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ของไทย พระเอกก็กล้าหาญ มีฤทธิ์เดชไม่แพ้
 นางเอกก็สวยงาม ฉลาดเฉลียว หลังจากที่ได้ผจญอุปสรรคนานาประการแล้วก็ไป
 บังครองกันเป็นสุข แต่ก็จะลงเอยได้ก็ต้องทำให้ผู้อ่านใจหายใจควาเสียหายนก
 หายครานับเป็นหน้ากระดาษหลายสิบเล่มสมุดไทย ส่วนเรื่อง Joseph Andrews น
 วนิยายแต่งขึ้นเพื่อเลียดเลียด เรื่อง Pamela ของ Richardson ซึ่งเป็นเรื่องหญิงสาว
 ไร้ที่ทากรรมกรรมจนต้องทนเอาจนชายหนุ่มผู้เป็นนาย ซึ่งแต่แรกคิดจะใช้วิธี
 "กินเปล่า" ต้องยอมแต่งงานด้วย Fielding รู้จัก "หมั่นไส้" นางเอกของ Ri-
 chardson จนอดรนทนไม่ได้ต้องแต่งเรื่องขึ้นต่อ ส่วนเรื่อง Gulliver's Travels
 ของ Swift นวนิยายแต่งกึ่งกึ่งใจจะให้เป็นเรื่อง เลียดเลียด นวนิยายที่พรรณนาชีวิต
 ของกระดาดเรือแตก ซึ่งในสมัยนั้น (คริสต์ศตวรรษ ที่ ๑๘) แต่งกันจนกลาดเกลื่อน

อารมณ์เลียดเลียดมีประจักษ์ทุกชาติทุกภาษาและทุกสมัย คนเราชอบ
 แอบหัวเราะเยาะถึงที่ตามธรรมดาถือกันว่า ศักดิ์สิทธิ์ เกรงขลัง หรือที่เป็นที่นิยม

ชนออกสนใจของคนทั่วไป พิศาลันนาทเคร่งขร่ง วัชรบุรุษของโลกหรือของชาติ นิยาย
พิศวาดที่หวานเจือย ถ้วนแต่เป็นเบ้าของอารมณ์เฉยเหลือทั้งสิ้น ดังใดที่ยมมพยายาม
ทำให้เคร่งขร่งก็ยิ่งเป็นเบ้าของ Parody มากขึ้น ยึดเตอร์และระบอบนาซี เป็นขปาก
ของนักเขียนคลอกในประเทศประชาธิปไตยเพราะเหตุใด? มิใช่เพราะยึดเตอร์และระ-
บอบของเขาเคร่งขร่งเกินไป จนจะย้มแย้มพูดเล่นพูดหัวก้นก็ไม่ได้คอกหรือ? การที่
จะวางตำแหน่งขม่งทั้งขยดลอดเวลา รวอกับว่าชีวิตเป็นของจริงจึงเฉยเหลือเกิน เป็น
ดังทณธรรมชาคิมมนุษย์ ซึ่งหลักเฉยดังทคงเขม่งเกินไป ในวงการเมือง รัฐบุรุษ
รู้จักย้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน ผจญกับงานที่ยากลำบากด้วยความเบิกบาน จึง
เป็นทณมทวไป

เรื่องระเด่นตันไค ถ้าว่าโดยเฉพาะแล้วก็เป็นเรื่องทแต่งขนด้อ "อิเหนา"
ขอนจะเห็นได้โดยง่ายจากชื่อเรื่องและชื่อพระเอก นอกจากนขม่งมพูดพาดพิงถึงเรื่อง
อิเหนาไว้หลายแห่ง เช่น ในหน้า ๕๓ (ฉบับหอพระสมุดฯ) "อันระตุฎาจะคู่กับอนงค์
มิใช่จงค์อัสัญเตหว่า โฉมเฉลาเจ้าเหมือนนุษษา จรกาฎาจะควรกับนวลน้อง ถ้าเป็น
ระเด่นเหมือนเช่นพี่ จังควรทรวมภริมายประสมด้อง" นอกจากนั้น ตัวละครในเรื่องก็
เป็นแซกโดยมาก ระเด่นตันไคกับท้าวประตู่เป็นแซกฮินดู ส่วนนางประตะเป็นมธายุ
นางกระแจะคู่รักเก่าของระเด่นตันไคแปลกไปเป็นทธวย แต่นางกระแจะไม่ใช้ตัวสำคัญ
ของเรื่อง

แต่นอกจากเป็นเรื่องด้ออิเหนาโดยตรงแล้ว เรื่องระเด่นตันไคยังเป็นเรื่อง
ที่เฉยเหลือ เรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ของไทยโดยทั่วไปอีกด้วย เรื่องเหล่านเป็นเรื่องชีวิตและ
พฤติกรรมของกษัตริย์ เต็มไปด้วยขนบธรรมเนียมและความเป็นไปคลอดจณภาษา

ของบุคคลชั้นสูง วิถีชีวิตจะเห็นได้ทั่วไปในการชมโฉมพระเอกนางเอก ในการพรรณนาถึงชีวิตและความเป็นอยู่ของตัวละคร ในการสร้างเครื่องเครา ฯลฯ เช่น ในการชมโฉมนางประตู่ปรากฏว่า นางประตู่หน้าตาเหมือนกัน แต่ไม่เก่งเหมือนวงเดือน เช่นนางเอกโดยมาก แต่ “เก่งเหมือนนางเขาคดฝ้าย” จมูกเล็กโค้งเหมือนกัน แต่ไม่โค้งเหมือน “ชอกกม” แต่โค้งเหมือน “พราธอ” ส่วนรูปร่างนั้นก็สูงระหงเหมือนนางเอกในเรื่องอื่นๆ เหมือนกัน แต่สูงไปคนละอย่าง “สูงระหงทรงเพรียวเรียวรูศ งามละม้ายคล้ายอยู่กะหลาป่า” ในการพรรณนาปราสาทราชวังของระเด่นต้นไทรนั้นเจ้าก็เป็นที่น่าขบขันและพิศวงงงงวยหาน้อยไม่ เพราะวงศ์สัญญาแต่หาผู้ “อยู่ปราสาทเจ้าคอยอดคิดวัน กำแพงแก้วแล้วด้วยด้วยเรียวหนาม มีทหารหอนเห่าเฝ้าโมงยาม คอยปราบปรามบัลลังก์นครทศกัณฐ์” เวลารบรบทกับบรรทม “เห็นอเส็ดจำแพนแทนมณ” ของที่เสวยก็มีอยู่สองสิ่งเท่านั้น คือ “ข้าวตอกกับหนังปลา” เวลาจะส่งก็ “โก้งโค้งลงในอ่างแก้วด้านหน้า” แล้ว “ส่งส่งส่งคงคาในท้องคลอง” เส็จแล้วก็ “ทรงสุคนธ์ปนตะถายดินสอพอง” การนอนนั้นก็เอนเบาะหนุนหลังก็เอนไม่เป็นการนอนอย่างโจ่งแจ้งเกินไป ทำให้เราเห็นความแตกต่างระหว่างระเด่นต้นไทรกับอิเหนา และ พระเอกในเรื่องอื่นๆ ทั่วไปด้วยการเปรียบเทียบอย่างเหมาะสม

ถัดมาของพระยามหามุนีเต็มไปด้วย Surprise คือ สิ่งที่ไม่คาดหมายนักจนถึงเลย เช่น ระเด่นต้นไทรทรงกระบองแต่ไม่ใช่เพื่อรบกับยักษ์หรือท้าวพระยาเมืองอื่น แต่เพื่อ “กินหมาจระวัด” และเมื่อท้าวประคู้ “เสด็จจรจากเวียง” ก็เพื่อ “ไปเลี้ยงวัว” อันฤทธาศักดิ์เดชของระเด่นต้นไทรนั้นก็เหลือที่จะพรรณนา แต่ไม่ใช่เพื่อรบพุ่งกับใคร “พิศทรวงก็กาดากดำหาญ แต่ข้าวสารเต็มกระบุงยังแบกไหว ปลา

แห่งพาเข้าเผาไฟ ประเดยใจเคียดแค้นออกเป็นจุน” ในนิยายชนเอกนหนอกษัตรา
มิได้เที่ยวเวียน คีตปคำสัตว์ หรือลักพาตูกด้ายกษ แต่ “เที่ยวมาดีชชอชว้าวสาร”
ซึ่งทีมได้คาดหมาย (Surprise) นเป็นกตเม็ดดำคณอย่างหนึ่งของความขัน พระยา
มหามนตรีเป็นคิตบ้นทแท้จริง จึงได้ใช้กตเม็ดนอย่างแนบเนียนตลอดเรื่อง.

ความขันอีกอย่างหนึ่งของเรื่องนอຍุการใช้ Irony คือ การแต่งพูดเป็นท
ยกย่องสรรเสริญแต่ด้วยเจตนาจะแสดงความรู้สึกตรงกันข้าม ความขันชนิดนี้เป็น
ความขันจะเมียดละไมอยู่ในเชิง เราว่าผู้แต่งอຍมเกมแทบปริ เมื่อพูดถึงระเด่น
ดินไคว่า “เที่ยวดีชชอชว้าวสารทุกบ้านช่อง เป็นดีเบียงเตียงทองของถวาย ไม่มีใคร
ซึ่งซึ่งทงหญิงชาย ต่างฝากกายฝากตัวถวายนม” หรือเมื่อชมโฉมว่า “สวมประคำ
คิควายสระพายยาม หมดจดงดงามกว่านหย” อีกตอนหนึ่ง เมื่อนางประแตเห็นระเด่น
ดินไคเป็นครั้งแรก ว่าพึงอยู่ในใจว่า “ชน้อยญารูปร่างราวกับกตั้ง งามกว่าภักดา
งาม ทงเมืองดำนไม่มถ” นางประแตมีความเต็มได้ในฤทธาศักดาเดชของชूरักมาก
จึง “นบขอบขอบตัวทำถวายนม ไม่รู้โดยพอกคุณนมฤทธิ กระหนดเมื่อพระเจ็ดจมา
หมุหมายนยอไม่รอคิด” เนื้อหาของ Irony อยู่ที่ว่าตัวละครในเรื่องไม่รู้สีกคิดว่ากา
กระทำของตนเป็นที่น่าขบขันอย่างไร Irony เป็นการคบคิดรู้กันระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่าน
เมื่อ Swift พูดว่า พระเจ้ากรุง Lilliput สงกว่าไฟฟ้าฆ่าแผ่นดินชั่วด้นหนาของ
ตาป ความสูงต่ำเผยของพระองค์จึงเด่นเป็นที่ประจักษ์ทวไป นนก็เป็น Irony ผู้อ่าน
รู้ว่าความสูงกวากันเพียงแค่ด้นหนาของตาปนั้นน้อยมาก เป็นสิ่งที่ไม่ควรภาคภูมิใจ
อย่างไรเลย แต่พระเจ้ากรุง Lilliput ไม่รู้สีกคิดว่าความทะนง หรือความไฉฉวของ
ตนเป็นสิ่งที่น่าขบขันเพียงไร. อย่างไรก็ดี, Irony ของพระยามหามนตรี เป็น Irony ที่

เปี่ยมไปด้วยความเมตตาเอ็นดู ความเห็นอกเห็นใจ หาเป็น Irony ที่สมชั้นอย่าง
ของ Swift หรือเครื่องขมอย่างหม่อมเจ้าอิศรญาณ หรือ Irony แบบคนเต็มช่อนอก
ของ Thackeray. Irony ของ พระยามหามนต์ ถ้าจะเปรียบก็เห็นจะคล้ายกับ
ของ H.G. Wells ใน Kipps และ Tono Bungay. ผู้อ่านจะรู้สึกว่าพระยา
มหามนต์มีความเอ็นดูและรักใคร่ในตัวละครของเขา ถึงจะต้อเถียงอย่างไรก็ตาม
ไม่ใคร่และเห็นอกเห็นใจ

เท่าที่พูดมาแต่เป็นความขันในเชิงความคิดความอ่าน แต่พระยามหาม
นต์มิใช่แต่สร้างความขันในเชิงความคิดเท่านั้น ยังเก่งในการคิดหาคำและสำนวนซ้ำ ๆ
อีกด้วย เช่น “ระเด่นฉันไดอนาถา” “มะเหเดื่อ” “โอพระยอดทองของน้องเอ๋ย”
“ทรงเอ๋ยทรงกระดือบ” “ทรงเอ๋ยทรงกระบอก”

เรื่องตลกที่คนมักขนทนในแง่ความคิดอ่านและถ้อยคำ นักแต่งเรื่องตลก
ตลกเย้ยของโลกลดแต่ Au'stophanes, Molière, Dickens, จนถึง Wodehouse,
A.P. Herbert, E.V. Lucas และ W.W. Jacobs ล้วนเป็นนักคิดศัพท์แพ่ง
ด้วยกนทน

เรื่องระเด่นฉันไดมทั้งบทสุภาพและบทไพเราะต้องใช้สำนวนคำ อย่างที่ คนขัน
คำจะพึงพูดจากัน พระยามหามนต์แต่งได้ทั้งสองกระบวนเป็นที่น่าสรรเสริญ ใน
เชิงสุภาพนั้น เราคิดว่าถ้าพระยามหามนต์ตั้งใจแต่งบทละครที่มีเจตนารมณ์ และ
กระบวนกลอนชั้นสูงอย่างอิเหนาหรือกากีก็คงแต่งได้เป็นอย่างดี แต่พระยามหามนต์
มิได้มีใจชอบทางนั้น กวีผู้เป็นผู้ที่สดในภาษาไทยอย่างหาตัวจับยาก รู้คำหนัก
เบา รู้ดีและชั่วของคำ ในบทที่ต้องใช้สำนวนไพเราะนั้นก็แต่งได้ดีไม่หยวน โดนเกินไป

ดมบทดมบาทนิตยัยใจคอของตัวละคร ฉำนวนของพระยามหามนตรี ทำให้หนักงงซุน
ข้างซุนแผน ซึ่งเป็นเรื่องที่ใช้ไฉไลหารกถา เรียกกันว่านกรเรียกไม่ว่าไม ถึงบทรกก
บรรยายความรู้ดีอย่างละเอียดละออจับใจ ถึงบทพรรณนาความรู้ดีอันสูง เช่น
ความอดยรัก ความกตัญญูก็ทำได้อย่างวิเศษทำให้จิตใจของผู้อ่านถึงโอด แต่
เมื่อถึงบทจากของใช้ถ้อยคำรุนแรง แม้หยาบคายก็ปล่อยอารมณ์คิดอย่างเต็มที่โดย
ไม่ได้ยบยงว่าพูดเช่นนั้นไม่ได้เช่นนั้นไม่ได้ เพราะหยาบเกินไป ระเด่นต้นใดก็เช่นเดียว
กัน คงจะเห็นได้ดีในตอนทนางประเศกับท้าวประดู่ทะเลาะกัน โดยทั่วไปอาจกล่าว
ได้ว่า พระยามหามนตรีไม่ใช่คำหยาบโจนโดยไม่จำเป็น ซึ่งเกิดจากนิสัยด้นประโดก
ด้นประคน แต่จะใช้คำหยาบเพื่อให้ดมกับบทบาท กว่มนมกตเมตในการสร้างควม
ขบขันหลายอย่าง ไม่จำเป็นต้องอาศัยความหยาบโจนเลย แต่ในเรื่องนี้ก็มีข้อยกเว้น
อยู่บ้าง เช่น ตอนที่ท้าวประดู่ชมความงามของธรรมชาติ “พระพายชายพัดอุตุพัด
พระทรงฤทธเต็มกตณจนต้นหว” ตอนนี้ออกจะเป็นตลกขะนิตที่ด้อยกว่าวรรณคดีก่น้อย

แต่คุณลักษณะของเรื่องนมไดยุทความขบขันอย่างเดียว เรื่องระเด่นต้นใด
เป็นเรื่องราวสร้างช่นจากชีวิตจริง และเป็นเรื่องราวตลกขะนิตให้เราเห็นเด่นชัด แม้จะหนัก
ไปในทางตลก พระยามหามนตรีเป็นผู้ที่มีความด่งเกดตเยยม ผู้อ่านจะมีความรู้ดีว่า
ผู้แต่งได้ด่งเกดชีวิตของตัวละครอย่างใกล้ชิด จนสามารถบรรยายทุกอิริยาบถ ทุก
ถ้อยคำของตัวละครเหล่าน้อย่างดมจริง เช่นเดียวกับมหากวีทั้งหลาย พระยามหาม
ตรีสามารถเอาใจตนเองไปได้ใจระเด่นต้นใด ท้าวประดู่ และนางประเศ และติดตาม
การกระทำของบุคคลเหล่าน้อย่างใกล้ชิด เมื่อเราอ่านถึงกิจวัตรประจำวันของท้าว
ประดู่ “ครันพลบค่ำเข็นบันไดไวนอกชาน ยกเชิงกรานส้มไฟได้พันดอง” เรากรู้ลึก

ว่าพระยามหานครได้ไปช่วยทำประตูเข็นบันไดและลุ่มไฟด้วย

ในการวาดชีวิตและพฤติกรรมของตัวละครนั้น พระยามหานครได้กล่าวเกินความจริง หรือตีแผ่ความจริงไปอย่างหนึ่งอย่างใดเลย เราจึงเห็นว่าแหละคือชีวิตธรรมดาทุกเมื่อเชื่อนของบุคคลเหล่านั้น ที่จริงชีวิตเช่นนั้นในตัวของมันเองไม่มีอะไรขึ้นเลย การกินข้าวตังกับหนังปลา หรือการตั้งช่อช่อข้าวตำของระเด่นบันได การเลี้ยงวัวของท้าวประตูเป็นของธรรมดาสามัญที่สุดสำหรับคนจน ๆ เช่นนั้น ความขึ้นอยู่ที่ว่า พระยามหานครให้ช่อบันไดว่า ระเด่น และลุ่มไฟประตูเป็นท้าวต่างหาก กินข้าวตังกับหนังปลาไม่ขึ้น แต่ เลี้ยงข้าวตังกับหนังปลานั้นจึงจะขึ้น หัวใจของเรื่องนี้อยู่ตรงนั้น อยู่ตรงความขัดแย้ง (Contrast) ระหว่างยศศักดิ์ท่มมคชนของตัวละคร และชีวิตจริง ๆ พฤติการณ์จริง ๆ ของบุคคลเหล่านั้นเอง

พระยามหานครเป็นศิลปินที่แท้จริง ที่รู้จักชีวิตของตัวละครดังชีวิตของตนเอง แต่มิได้พรรณนาอย่างถกถนวจกจกเกินไป ซึ่งอาจทำให้เบื่อหน่าย แต่หยิบเอาแต่สิ่งที่สำคัญสัญลักษณ์ (Symbol) ของชีวิตคนเหล่านั้นมาพูด เช่นพูดถึงเลือกกระดูกหรือเลือกตาแพน ก็พอแล้วที่จะแสดงถึงความจน พระยามหานครเป็นศิลปินแบบ Impressionist โดยแท้

พูดถึงกระดูกงอนกตอนเต่า ก็ต้องบอกว่าหนังดีเอนแรงคดีย่างยง กตอนของกวนพราวไปด้วยลุ่มผัดโน โดยไม่เสียความเคยสักระหว่างเดียว เป็นนักกตอนที่หาตัวจับยากจริง ๆ เราอาจจะยกกตอนไหนก็ได้มาเป็นตัวอย่างในการใช้ลุ่มผัดโน โดยให้ความตื้นเค้นด้วย จะขอยกมาให้ดูแต่เพียงเล็กน้อย

“พิศแต่หัวตอดอกเท้าขาวเต่า ๕
ทั้งต้องเกมกตองาดูกุยก ๕
ควงงเหมอน ๕

ทรงเขาดัดฝ่าย จมูกตะม้ายคล้ายพราหมณ์ หูกดวงดวงพักตร์หักงอ ถ้าคอยโคตมันขึ้นถอม
ต้องเต้าห้อยคุดคุดงูตะเคียว โคนเหยี่ยวเห้งรวบเหิมอนบวมคัม ด้วยส่ายาจุฑาพระ
โอบรู้ม มิน้ำาเชยน้ำาชมนางเทว" และ

"พระเจ้าระเด่นพึงเห็นฤทธ แต่ผ้านุ่งยังไม่คิดจะบีคั้น ของทองต้องเมี่ยมจะ
เสียคน ก็คิดว่ายากจนเฝ้าปรนปรีอ"

นอกจากสุนทรภู่แล้ว คนที่แต่งกลอนสุภาพได้ดั่งมีดดี และความเด่น
อย่างนั้นเห็นจะหาไม่ยากนัก

สรุปรวมความได้ว่า เรื่องระเด่นอินโดเป็นชนเอกชนหนึ่งในวรรณคดีไทย
วรรณคดีของเราอุดมไปด้วยเรื่องรักอันหวานเจือยเช่นนี้หนา ที่ใคร่ซึ่งความหวานใจ
เช่น พระรถ ที่เผ็ดร้อนถึงอกถึงใจเช่น ชนช้างชนแผน แต่เรายังขาดเรื่องรักในท่า-
นองเย็นนวลอยู่มาก ระเด่นอินโดเป็นเรื่องหนึ่งในกระบวนนี้ มีเนื้อหาแล้วเราต้องมี
ระเด่นอินโดด้วย วงวรรณคดีของเราจึงจะสมบูรณ์

นิสสัยเกาจุฬางกรณมหาวิทยาลัย

เชิญเที่ยวบางปู ท่านจะได้ตากอากาศชายทะเลในยามร้อน จะได้ค้นหา
วิสาสะกับมิตรสหาย จะได้เที่ยวตลาดคนตกบางปู จะได้เดินกัฬา จะได้อาบน้ำทะเล
จะได้ร่วมรับประทานอาหารกลางวันด้วยกัน ท่านจะได้ฟังดนตรี และท่านที่ประสงค์จะ
ดีดาศหรือรำวง ก็จะได้ดีดาศและรำวงด้วย ท่านจะเสียเงินค่าบัตรเพียง๓๕บาทเท่านั้น

นิสสัยเกาจุฬางกรณมหาวิทยาลัยอยู่ริมถนนอาทิตย์ที่ ๓๔ เมษายน ๒๔๘๕ รกออก
จากจุฬางกรณมหาวิทยาลัย เวลา ๖.๐๐ น. เที่ยวกลับออกจากบางปู ๑๗.๓๐ น.
เชิญชวนมิตรสหายของท่านไปด้วยได้ นิสสัยเกาจุฬางกรณงานชุมนุมกรณ

ขอบัตรเที่ยวบางปูได้ที่ไชยณรงคหรือเพื่อน ๆ ที่ท่านเคยชื่อ

หนึ่

(แปลจากต้นฉบับภาษาจีนของ ล้อวี่ว้าเจิง ศาสตราจารย์ แห่งมหาวิทยาลัยเซี่ยงจิง และสมาชิกสมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมจีนการศ)

เขาอาศัยอยู่ในบ้านของเมียตลอดมา เพราะฉะนั้นนอกจากเมียแล้ว เขาไม่มีญาติอื่นที่ไหนอีก ทุกคนในบ้านเมียรักความมีสติปัญญาของเขา และส่งสาวที่เขาเป็นคนหัวเดียวกระเทียมปลีแก่ ๆ ฉะนั้นจึงเขาใจและยกย่องเขาอยู่เสมอ

เมียของเขาได้ตระโลกไปนานแล้วแต่ไม่ได้มอบลูกหญิงชายให้เธอได้ให้เขาเลยแม้แต่คนเดียว ชีวิตประจำวันของเขาคือการอ่านหนังสือ, คัดลายมือ, และบางเวลาถกคืดคิด ๗ สาย เขาไม่ใช่คนจำพวกบอหนังสือ เพราะว่าเขามักค้นหาความเข้าใจในหนังสือที่เขาอ่าน ไม่เหมือนกับคนจำพวกบอหนังสือ เขาแต่อ่านมากเข้าว่า

ในบ้านของเมีย มีสวนดอกไม้ที่กว้างใหญ่พอที่จะให้เขาเดินชมเดินได้อย่างสบาย มีผู้คนไว้สำหรับให้เขาเรียกใช้ได้ตามแต่จะต้องการ แต่เขาไม่เคยไปเดินชมดอกไม้ในสวนด้วยความตั้งใจเลยสักครั้ง และก็ไม่เคยเรียกใช้ผู้ใดเลยสักคน

วันหนึ่งข้ากาศอบข้าว จะอยู่ที่ไหน ๆ ก็ไม่เป็นสุขไปเสียทั้งนั้น เมียมายเรียกเขาเข้าไปคุยด้วย จะเนื่องด้วยเหตุใดก็ไม่ทราบ เมียมาได้พูดขอร้องเขาขึ้นว่า “แม่รู้สึกว่าจะแต่แม่หนูเดียวแล้ว ลูกนอกจะเป็นคนช่างเกรงใจไปเสียหมด แม่ขอเดียงทีเถอะ ลูกไม่จำเป็นต้องทำเช่นนั้นดอก เดียวคนนอกเขาไม่ทราบเรื่อง จะคิดได้ลูกซี้! ช่างแต่งตัวอย่างนี้ได้ ลูกนุ้ใช้ในบ้านก็ยังไม่ได้ ถ้าหากมีแขกเหรื่อเขามาหาแม่มีอายเขาหรือ? หรือว่ามีใครมันค่อนว่าินทาลูก บอกแม่มาเถิด แม่จะลงโทษ

มันให้ถูกดู”

“หามิได้” ผมมิได้เกรงใจเกินไปจนดูเป็นคนอื่น แต่ผมรู้สึกว่าคุณมิได้เห็น
มากเกินไปเสียแล้ว กระตาคใจที่อยากจะได้อะไรต่ออะไรให้มากขึ้นไปอีก”

“หนะอะไร? ใครเขามาทวงถามหนกับดูอย่างนั้นหรือ? โห! ดูช่างเห็น
เป็นคนอื่นไปได้! แม้ลือว่าคุณเป็นลูกหลานแท้ ๆ ของแม่ เมื่อขาดแคลนอะไรไปเบิก
เขากับผู้ดูแลผลประโยชน์ได้ตามแต่จะต้องการ ถ้ามีใครกล้าพูดมดก แม่จะไม่ยก
โทษให้มันเลย”

“หนทสมมอยู่ไหน เป็นหนโดยทวไป ผมเห็นคนยากคนจนที่ขาดแคลนจำ
นวนมากมาย คนที่มีแต่ความทุกข์เวทนา ให้ดูเหมือนกันว่าเป็นหนพวกเธออยู่อย่าง
ไม่มีที่สิ้นสุด ผมได้รับการกินอยู่ที่ดี นึกอยู่เสมอว่าต้องให้หนพวกเธอเหล่านั้น ในโลก
นี้หากยังมีสักคนหนงทกนไม่ได้ค้มบุงห่มไม่ได้รับความอบอุ่น อยู่อาศัยไม่ได้รับ
ความลุ่มลุ่มบาย ผมไม่กล้าพอที่จะรับเอาความเป็นอยู่อันเพียบพร้อมบริบูรณ์อย่างนี้แต่
ถ้าฟัง”

“ดูออกจะพูดถึงซึ่งเกินไปเสียแล้ว!” แม่ยายกล่าวคำพูดนี้แล้วหยุดสัก
ครู่หนึ่งจึงกล่าวพร้อมกับพระยกว่า “ดีเหมือนกัน! นี่จึงจะเรียกว่าบุญญาธิการ
ของคนเราคนเรานทว่า เห็นทุกขผู้อนกอนทุกข์ของตน.... .. แต่ทว่าเมื่อไรเจ้าดูจึง
จะให้หนให้หมดสิ้นกันไค? ดูมีโครงการนพอที่จะให้ให้จนทวหรือเปล้า?”

“อ้า....อ้า....” เขาไม่เคยนึกถึงถึงเงนเลย ฉะนั้นจึงไม่อาจตอบ

“ดูรัก หนอย่างนี้แต่ไหนแต่ไรมาแล้ว ยังไม่เคยปรากฏว่ามีใครดำมารด
ให้ให้หมดสิ้นกันไคโดย ไยดูจึงไปคิดหาความทุกข์มาใส่ตัว? แม้ลือว่าคุณควรจะ

เป็นเจ้าหนอยย ๆ ดังคนหนึ่งตกว่า เมื่อกล่าวถึงความเพียบพร้อมบริบูรณ์
อีกเหตุ ห้ามขอบเขตที่สิ้นสุดไม่ ความเพียบพร้อมบริบูรณ์ที่เราถวิลอยู่นั้น ไรได้
แน่หรือว่าจะมีใช้ความขาดแคลนบกพร่องของวันพรุ่ง? ดูกว่าเรียนให้มากกว่านี้อีกสักนิด
ก็จะรู้ได้ว่าชีวิตคือแปลงพืชขาดความอุดมสมบูรณ์ นาข้าวถูกดาบยัดเยียดเบียดเบียน
ถ้าจะปรับปรุงให้มันอุดมสมบูรณ์ ก่อนความยัดเยียดเบียดเบียนออกเสีย นอกจากจะ
ละทิ้งชีวิตเสียแล้วไม่มีทางอื่น แต่ทว่าไหนเลยเราจะทำกันได้ ทุกคนกลัวตายกันออก
ป้านน ถูกย่ำคิดม ๆ แดง ๆ เช่นนั้นเลย จึงเป็นคนไปตามสภาพการณ์ของ
มันเกิด”

“กำหนดเวลา.....โครงการ.....เป็นคนไปตามสภาพการณ์.....”

คำพูดเหล่านั้นเมื่อหลุดผ่านออกมาจากปากของแม่ยาย เขื่อนเขาคล้ายได้รับความกระ
ทบอย่างแรง เขาคิดวกไปเวียนมาจนกระทั่งมันงงไปหมด เพื่อที่จะแก้ปัญหาเรื่องนี้
เขาเก็บตัวอยู่คงหลายวัน

วันนั้นตอนเช้า หญิงคนใช้ยกข้าวต้มเข้าไปให้เขา ไม่พบเขา สงสัยอยู่ใน
ใจอย่างยิ่ง เพราะว่าในเวลาเช้าเช่นนี้เขาไม่มีที่จะไป ริมทะเลหรือ? เขาไม่เคยไปได้
ง่ายนัก ล้วนคอกไม้หรือ? เขายังไม่เต็มใจที่จะไปยังสถานที่นั้นในเวลาเช้า เพราะ
ว่าตอนเช้าเองพวกสาวใช้ต่างก็จะพากันไปแย่งเก็บดอกไม้ที่สวย ๆ งาม ๆ นำไปให้
นายสาวของคน ดังที่เขาขยาดที่จะพบเห็นที่สุดคือการที่ได้ไปเห็นผู้คนกำลังทำลายล้าง
สิ่งของที่เขารักเป็นอันอยู่แล้ว

หญิงคนใช้มองดูรอบ ๆ ห้อง ทันใดนั้นเหลือบไปเห็นจดหมายฉบับหนึ่ง
ติดอยู่ที่บานประตูด้วยเข็มหมุด ห่อหุ้มปิดจดหมายเอาไว้ให้คนดู ได้คิดว่ามันเป็นจด

หมายที่ฝากถึงคุณนายผู้เป็นเจ้าบ้าน คนใช้เปิดผนึกแล้วยื่นส่งให้คุณนายเจ้าของบ้าน
จดหมายนั้นมีความว่า :

“กราบเท้าคุณแม่ที่รักและเคารพ

คำถามที่คุณแม่ตั้งขึ้นถามผม เป็นความจริง ผมยังไม่กล้าตอบที่
ไม่ได้ และด้วยคำถามของคุณแม่เองยังทำให้ผมรู้สึกว่าหนทางผมต้องรับภาระ
หนักหน่วงขึ้น ผมคิดว่าถ้าเป็นคนเมื่อไม่สามารถทำอะไรได้ ก็ต้องหลบหนี
จะไปปล่อยให้เจ้าหนมาเกาะตัวไปให้ได้รับทุกข์นั้นไม่ได้เป็นอันขาด เมื่อพูดถึง
การใช้หนี้ ถ้าฟังกำลังแรงและความสามารถของผมทำไม่ได้แน่ ๆ ผมต้อง
ออกไปหาผู้ช่วยเหลืออีกหลาย ๆ คน ถ้าหาไม่ได้ จึงค่อยคิดหาวิธีอื่นต่อไป
ผมไปละ ! ผมขอขอบพระคุณในความอุปการะตลอดมาเป็นแรม ๆ ปีที่ได้อ่าน
ผ่านมาแล้ว ทางข้างหน้าของผมหวังว่าคุณแม่คงไม่ลืม แต่เรื่องที่ผ่าน
มาแล้ว ผมขอให้คุณแม่จงดีมนั้นเสียด้วย ผมจะภาวนาอยู่ทุก ๆ ขณะเพื่อ
ความสุขสวัสดิ์ของคุณแม่

จากเชย หยงซ์”

หญิงเจ้าบ้านอ่านจดหมายจบแล้ว เส่รำไค้กโทมนัสเป็นอย่างยิ่ง ค้อมมา
ควรวัดที่หัดอันคิดถึงลูกเชยของคนขึ้นมา จะต้องไม่สบายใจไปคงหลายวัน แต่ทว่า
ความไม่สบายใจก็คงเป็นความไม่สบายใจอยู่เช่นเดิม จนกระทั่งคนลูกเชยหาได้กลับ
มาอีกไม่

“หิมาลัย”

อัจฉริยภาพบุคคล

ของ

วิชา เศรษฐบุคตร

สงครามที่สงบลงไปได้ก่อให้เกิดความสำเริงในการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ใหม่ ๆ อย่างมหัศจรรย์ เปรียบเหมือนความสำเริงเหล่านั้นอะไรซ่อนอยู่ พิจารณาให้ดูจะเห็นได้ว่า บรรดานักคิดต่าง ๆ นั้นแหละเป็นตัวการอันสำคัญ ที่บันดาลสิ่งทั้งหลายเชื่อให้เป็นไปได้ ความจริงสมมุติของมนุษย์ได้มีส่วนในการสร้างความจริงต่าง ๆ ให้แก่โลกมานับหลายศตวรรษแล้ว สมัยหนึ่งศตวรรษหนึ่งจะมีนักคิดเกิดมาคู่ เพื่อพอกพูนความรู้ให้แก่ชาวโลก นักคิดมีในหลายสาขา ทางวิทยาศาสตร์ก็มี Newton ในศตวรรษ ที่ ๑๗ หรือ Edison ในศตวรรษ ที่ ๑๙ เป็นต้น ทางด้านศิลปก็มีบุคคลสำคัญ ๆ มากมาย เช่น Mozart, Milton Longfellow หรือทางปรัชญาได้เห็นกันง่าย ๆ แล้วว่า พระพุทธเจ้า และ ขงจื๊อ เป็นศาสตราจารย์ของโลกได้อย่างไร นักคิดที่ฉลาดเฉลียวเกินกว่าผู้อื่นในสมัยเดียวกัน โดยยกย่องว่าเป็น อัจฉริยะบุคคล Genius เขาเหล่านั้นได้สร้างอนุสรณ์ถาวรของตนเองไว้ด้วย เครื่องจักรยนต์ช่วยแรงงานมนุษย์บ้าง ทฤษฎีเกี่ยวกับความลับของธรรมชาติบ้าง หรือด้วยบทเพลงอมตะอันไพเราะ ข้อเดียวเขาที่ยืนเลี้ยยงกว่าอนุสรณ์ถาวรที่สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กสมัยใหม่.

อัจฉริยภาพบุคคลไม่ได้มีอยู่ในชาติใดชาติหนึ่ง หรือผิวใดผิวหนึ่ง แต่จะพบได้ในมนุษยชาติทั่วไป ชาวเฮลติกไมคนแรกที่สร้างอิฐด้วยน้ำแข็งย่อมเป็นอัจฉริยภาพของชาวเฮลติกไมทั้งหลาย ฟาโรห์แห่งชาวไฮคุปต์ที่คิดสร้างปิระมิดให้ยืนหยัดคู่สม

ร็อนแห่งทะเลทรายได้ตลอด ๕๐๐๐ ปี ต้องเป็นบุคคลผู้ยิ่งใหญ่และมีความฉลาดล้ำเลิศ
ไทยเราก็อยกย่องสุนทรภู่เป็นกวีเอกโดยที่สุนทรภู่ไม่เคยเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย แต่
โดกรู้จัก Milton, Beethoven หรือ Napoleon ก็แนะนำเป็นอัจฉริยะบุคคลอีกด้วยผล
ของงานของเขาเหล่านี้ปรากฏในบรรดาชาติใหญ่ จึงทำให้ดูว่าในชาติเล็กๆ นั้นหา
มีอัจฉริยะบุคคลบ้างไม่ ความจริงความแตกต่างที่พบได้เห็นนั้นอยู่ที่จำนวนชาติที่เจริญ
ย่อมมีนักคิดที่สามารถมากกว่า ยิ่ง ยิ่งแวดล้อมย่อมช่วยให้ความคิดความอ่านของ
มนุษย์ยังออกมาออกไปได้ในแขนงต่างๆ.

บุคคลที่เกิดขึ้นมานักกฎหมายอาจให้สิทธิเท่ากัน โดยถือว่าทุกคนย่อมมีเสรีภาพ
และอิสสรภาพในทางความคิดและการกระทำ แต่คนเราหาได้เกิดมาด้วย มีคุณ
สมบัติต่าง ๆ ติดตัวมาเท่ากันไม่ เด็กคนหนึ่งอาจขี้โรค อีกคนหนึ่งแข็งแรง คนขี้โรค
เมื่อเติบโตขึ้นอาจเป็นคนโง่ปัญญาทึบ คนที่แข็งแรงเฉลียวฉลาด หรืออาจจะกลับ
กันก็ได้ บางที่เราท่านคงได้พบกับตัวเองว่า เพื่อนบางคนที่เราเรียนร่วมชั้นกันไม่เห็นต้อง
ดูหนึ่งล้อเท่าไรเลย ถึงขั้นก็สอบไล่ได้ทั้งนั้น บางคนนั่งท่องตำราทุกวันกลับสอบตก
เราเรียกคนแรกว่าคนฉลาดและเรียกคนหลังว่าคนโง่ คนฉลาดนั้นต่อไปในชีวิตอาจเป็น
อัจฉริยะบุคคลได้ถ้าได้มีการฝึกฝนความรู้ ใช้สติปัญญาความคิดให้เป็นประโยชน์ แต่คน
โง่ในชั้นต้นแห่งชีวิตกลับกลายเป็นคนฉลาดขึ้นอัจฉริยะในบั้นปลายได้เหมือนกัน New-
ton ขณะที่ยังเรียนอยู่ Cambridge University ไม่ปรากฏว่าปรารถนาเป็นอย่างใดเลย
แต่ชื่อเสียงเขาโด่งดังในฐานะนักวิทยาศาสตร์ผู้สร้างกฎความดึงดูดของโลก หรือผู้สร้าง
Calculus ขึ้นเมื่อเขาออกจากมหาวิทยาลัยแล้ว ทำให้คณาจารย์งงงวยไปตามกัน
อะไรเล่าที่เป็นสิ่งบันดาลความฉลาดล้ำเลิศแก่บุคคล และความฉลาดชนิดนี้จะอบรม

ดังสอนกันได้หรือไม่.

นักจิตวิทยาหลายนายได้พยายามหาปัญหาที่มาจากอัจฉริยภาพบุคคลกันหลาย
วิธีมาแล้ว เพราะเดี๋ยวนี้เห็นว่าถ้าเข้าใจเรื่องทางจิตที่สร้างความสำเร็จแห่งประ-
เทษชาติได้ดียิ่ง ในบรรดานักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียง Dr. Catherine Miles แห่งมหา-
วิทยาลัย Yale ได้ลองรวบรวมประวัติคนสำคัญของโลกที่ตายไปแล้วรวม ๓๐๐ คน
และเทียบระดับเชาควิน (Intelligence Quotien) เพียงจากอายุเด็กจนถึง ๒๖ ปี
ปรากฏว่า บุคคลเหล่านั้นเชาควินอยู่ในระดับสูงทั้งสิ้น เช่น

ในระดับ 200 มี Galton, Goethe, Milis ฯลฯ

190-195 " Grotius, Liebnitz, ฯลฯ

180-185 " Bacon, Milton, Voltaire, Pitt, Newton ฯลฯ

170-175 " Luther, Alexander Pope, Coleridge, ฯลฯ

160-165 " Longfellow, Tennyson, John Quincy

Adams ฯลฯ

150-155 " Mendelssohn, Mozart, Scott, Wordsworth ฯลฯ

140-145 " Emerson, Lincoln, Napoleon, Nelson, Thac-

keray, Washington, ฯลฯ

ซึ่งคนธรรมดาจะมีระดับเชาควินเพียง ๓๐๐ เท่านั้น การพบความจริงเช่น

นี้เพียงพอที่จะอธิบายปัญหาทั้งหมด จึง Dr. Lewis Terman แห่งมหาวิทยาลัย
Stanford ใน California ได้ลองด้วยวิธีอื่นแบบคล้าย โดยทดลองศึกษาจากเด็ก
เดียนจริง ๆ

ประมาณ ๒๕ ปีมาแล้ว Dr. Terman ได้เลือกเด็กฉลาดจากโรงเรียน
ต่าง ๆ ซึ่งมีระดับเขาวน ๑๕๐ ขึ้นไป รวมทั้งหมด ๓,๕๐๐ คน ทำการตรวจสอบประ-
วัติความเป็นอยู่ทุกกระยะ ตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ทำการงานเป็นหลักเป็นฐานแล้ว
ปรากฏว่าโดยทั่วไปคิดว่า บุคคลเหล่านี้ทำงานได้เงินเดือนดีกว่า เด็กอนormalระดับเขาวน
ต่ำ มักจะมือนามยัค มีครอบครัวเป็นผัวเมีย เดียวกันต่างก็มีอาชีพต่าง ๆ กัน ผู้ชาย
เป็นนักกฎหมาย วิศวกร นายแพทย์ พระ นักดนตรี ดาราภาพยนตร์ ฯลฯ ผู้หญิงเป็น
ครู นางพยาบาล ช่างเขียน นางละคร นางรำ นักดนตรี ฯลฯ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า
ความว่าทุกคนได้ประสบความสำเร็จเรื่องเท่ากัน ๒๕ % เป็นพวกมีหลักฐานดี มีอาชีพดี
และมีชื่อเสียงเด่นในสังคม ๕๐ % เป็นพวกปานกลาง จัดอยู่ในพวกที่ต่ำกว่าพวกที่มี
ระดับเขาวนต่ำ แต่ในพวกเดียวกันนี้ว่าไม่เด่นนัก อีก ๒๕ % เป็นพวกจนมีอาชีพ
ไม่รุ่งเรืองนัก เช่น เป็นตำรวจ ช่างไม้ บุรุษไปรษณีย์ ภารโรง ฯลฯ ผลแตกต่าง
ระหว่างพวกแรกและพวกหลังนี้เป็นสิ่งที่น่าพิศวงมาก เมื่อคิดถึงว่าบุคคลเหล่านี้ได้คิด
มาจากพวกมีระดับเขาวนสูงด้วยกันแล้ว แต่เมื่อได้สอบประวัติโดยละเอียดแล้ว ปรากฏว่า
พวกแรกนั้นมักเป็นเด็กมาจากครอบครัวที่คุมเงินหนาอยู่ ส่วนพวกหลังนั้นมา
จากครอบครัวจน ๆ ชีวิตในครอบครัวที่ผ่านมาไม่ราบรื่น ตั้งแต่ด้อมมีติดกับคนที่อยู่ใน
พวกแรก อย่างไรก็ตามถึงพวกจนจะมีอาชีพที่ไม่รุ่งเรือง แต่ความฉลาดที่มามีแต่เกิด
ก็ทำให้บุคคลเหล่านี้เป็นเด่นอยู่ในวงอาชีพเดียวกัน เช่น เขาเป็นภารโรงหรือบุรุษ
ไปรษณีย์ที่ต่ำกว่าคนมีระดับเขาวนต่ำกว่า

Miles และ Terman สรุปว่า ความเฉลียวฉลาดเกิดมากับเด็กได้เอง
โดย accident แต่กระนั้นความเป็นอัจฉริยะก็อาจสร้างกันได้ และไม่จำเป็นว่าต้อง

อาศัยความจน ความทุกข์ร้อนต่าง ๆ ช่วย บุคคลจึงจะแสดงความสามารถเต็ม
ออกมา ความเป็นอัจฉริยะนั้นเกิดจาก ๒ สิ่ง คือ มาจากพันธุ ทด และได้สิ่งแวดล้อม
ทด ผลของการค้นคว้าครั้งนี้เป็นคำตอบเรื่องอัจฉริยะบุคคลที่ทอดเคียงที่สุดที่นักจิต
วิทยาจะให้ได้ และเป็นความก้าวหน้าอันหนึ่งที่จะก่อให้เกิดทัศนะใหม่ในการสร้างเด็กใน
อนาคตเพื่อความเจริญของโลก นึกคิดว่าหากประเทศเราจะคิดสร้างอัจฉริยะบุคคลของ
ชาติให้้มามาก ๆ แล้ว ก็ควรจะจัดการแก้ไขเรื่องสิ่งแวดล้อมของเด็กเสียก่อน อย่าง
น้อยก็จะช่วยให้ได้เห็นคนฉลาดเกิดขึ้นภายในไม่กี่ชั่วอายุคนได้

ใครว่าอะไรเรา

จาก SEAC

เรื่อง เดือนบริเทนท์ว่า จะต้องสละอาหารต่อไปอีก

เซอร์เบ็นสันมีท รัฐมนตรีกระทรวงอาหาร ได้กล่าวในที่ประชุมสภาสามัญ
ถึงเรื่องอาหาร ว่าอาจจะถูกตัดลงไปอีกในคอนปลายปี และสรุปความในตอน
ท้ายอันเกี่ยวข้องกับประเทศไทยว่า “ประเทศไทย — เป็นความหวังแห่งใหญ่ที่จะให้ชาว
ด้าหรับดังไปอินเดียและประเทศอื่นๆ ในตะวันออก — ทางบริเทนท์ได้ให้ความหวังอันแรก
ที่จะส่งสินค้าเครื่องใช้ เช่น เครื่องมือทำนาและเสื้อผ้า เพื่อล่อใจชาวนาไทยให้ส่ง
ข้าวให้” เขากล่าวว่า “ความยุ่งยากอันใหญ่ในการที่จะรับข้าวที่เหลือใช้จากประเทศ
ไทยก็คือ ชาวนาไทยไม่ยินดีที่จะขายข้าวให้ เนื่องจากไม่แน่ใจค่าของเงิน และอีก
เหตุหนึ่งก็คือ เขาจะขายให้ก็ต่อเมื่อเขาได้รับของตอบแทนที่มีค่าควรแก่เงินของเขา”

ไทยเป็นประเทศเล็ก แต่ใจใหญ่และบริสุทธิ์ ช่วยก็ช่วยด้วยจริงใจ และ
ช่วยได้จริง ๆ ไม่เลือบคลุม จึงทำให้ประเทศได้พ้นภัยมาได้ทุกวันนี้. — เกษม

ดอกไม้ได้น้ำค้าง

ของ
เจือ สตะเวทิน

เมื่อดอกไม้ได้น้ำค้างข้างดึกสน	เหมือนชวดกตบคนรนเกษร
กตบขยาคลายช่ออรชร	บานดังอนรมน้ำค้างข้างดึกครัน
ดวงใจฉันนั้นเหมือนกับดอกไม้	น้ำค้างเหมือนน้ำใจยอตรักฉัน
ซเรโถมใจฉันขึ้นทุกคืนวัน	โอ้หัวใจเธอให้น้ำรักจริง
เธอพระวงทองอาลัยไม่ผันถึง	เธอรำพึงรำไปใจยอดหญิง
บุษารักหักทลายไม่ประวิง	คำคั่นคั่นนิทาไม่อาวรณ์
พรมใจของฉันไว้ด้วยน้ำใจเธอ	รดน้ำใจใครเต็มอ้มถึงมร
ขอให้ฉันเป็นดอกไม้วันตร	ขออ้อนถอนเธอไว้เป็นน้ำค้างพรม.

ปาฐกถาของสยามสมาคม

วนอาทิตย์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๗๘ ณ เวลา ๑๐.๐๐ น.

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าธานีนิวัต จะทรงแสดงปาฐกถา

เรื่อง พระราชพิธีบรมราชาภิเษก

ณ สยามสมาคม ถนนอโศก บางกระบี่

สมาคมขอเชิญสมาชิกและมิตรสหาย

(มีภาพยนตร์ เรื่อง บรมราชาภิเษก ฉายประกอบ คำบรรยายด้วย)

ต่างฝ่ายต่างมอง

ของ
นิพนธ์ศรีรินทร์

สายฉันหัดรู้^๕เลย

ชายหนึ่งด้วยชรา

ชีวิตเปรียบบิดา

เยาว์, หนุ่ม, แก่แล้วต้อง

อนิรุทนหนักแน่น

ยามเที่ยงมีชณิมนต์มัย

อาทศยอัสติงไซ

เหมือนอนันต์นิมิตกาว

ถอนหายใจใหญ่ไ้

ชายแก่เฟื่องรวิดก

รวีเฟื่องชายแก่งก

ต่างฝ่ายต่างมองคอย

ข้าอา

หงอคง

เขาใคร่ ครวญเฮ

คืบดินช้วน

ประณมว้ย

หนุ่มหัว

แต่งมิด มัดเชย

จักเขาแดนตาย

ทวนอก

ละห้อย

เงินเงิน

ต่างรู้ภาวกรรม

อ่านวารสารของสยามสมาคม

ท่านจะได้ความรู้ดี ละเพาะฉบับภาษาไทย

พิมพ์ ๒๐ บท กระดาษดี ขาย ๕.๐๐ บาท

สั่งซื้อได้ที่สยามสมาคม บางกะปิ

Summer

Kalidasa

Arthur W. Ryder

คิมหันตฤดู

กาลิหาส

โสรวาร

อินทรวชิรฉัตร...๑๑

Pitiless heat from heaven pours

By day, but nights are cool;

Continual bathing gently lowers

The water in the pool;

The evening brings a charming
peace.

For summer time is here,

When love that never knows
surcease

Is less imperious, dear.

Yet love can never fall asleep,

For he is waked to day

By songs that all their sweetness
keep

And lutes that softly play,

By fans with sandal water wet

กลางวันส่งรโรคให้ถึง ระวังอันนํ้าการณ

แต่รัตติกาลอุณ- หนีปลาตักเย็นกาย

อาบน้ำมิหยุดหย่อน เพราะจะผ่อนระเคา

คลาย

จนดลระดับสาย ชลแสงระพริ้งกรัน

สายฉันทพาสัน ดุจวันภิรมย์สันติ

เหตุกาลคิมหันต์ จรดุณ ถิ่นฐาน

แม้รักมิรู้เคย ฤๅจะเคยแฉะหยุด

งาน

คิมหันต์จะบันดาล ฤๅติหย่อนนระยาใจ

แต่รักมิพักนิ่ง นิหระพริ้งสันทิไป

คงคืนตลอดใน ทิวนับ หัดนาน

ด้วยเพลงประเดงขับ ดุจศัพท์วิเวกหวาน

ด้วยพิณผละแผ่วซ่าน ขณะคดกระกริดสาย

ด้วยพัชนีชุบ ชลฉันทนากทราย

That bring us drowsy rest, กรโบบกระบายอาบ ฝนกรุ่นกึ่งนง
By strings of pearls that gently fret ด้วยสายประคำมุก-ตะประดับประดาองค์
Full many a lovely breast. สร้อยเสียดอุราองค์ อรอก ก็อวบงาม

The sunbeams like the fires are hot แสงสุริยะเริงแรง กตแสงพระเพลิงตาม
That on the altar wake แท่นบูชาไฟลงพลาม เพราะพระอัคนี
The enmity is quite forgot ผดายุเฉา

Of peacock and of snake; ความเป็นอนินเดือน ก็เพราะฤทธิกาเดา
The peacock spares his ancient foe, นกยูงละดิมเอา มนะได้กะดิงู
For pluck and hunger fail; ร่อนยังมยุรยง มดระบูรพัสตร
He hides his burning head below ดิมจิกฉนิन्द บมิตีวระ โหยแรง
The shadow of his tail. โอนแอบคีโรคม้อน ระอ้อนระอาแสง
 ร่อนหงตั้งกัณแสง คีระเข้า ณ เงามทาง

Beneath the garlands of rays พันภพระไต้สาย สุริยฉาย ฤอาจพราง
That leave no corner cool, ชอกมุ่มมิเว้นวาง ระวิดาลบ ดับเย็น
The water vanishes in haze ชาราระเหยหาย และกักตายนครดิมเป็น
And leaves a muddy pool กลุ่มโอมิไคเห็น ดะดระไคไคดินคม
The cobra does not hunt for food งูเห่าบด้าอา- มิชมาเพราะร่อนระงม
Nor heed the frog at all ฤาไผ่มนารม- ณ กระกิงคชาติ เณ
Who finds beneath the serpent's กบน้อยก็แนบอก ฤชปภพพานเมย
hood

A shalting parasol. พังพานพะพิงแผย ดุจฉัตรดักสุริย

Dear maiden of the graceful song, โอ้สาวงามที่ คุ้นร้องประโคมผอุน
To you may summer's power คิมหันต์ประภาพรพณ จะประสิทธิ์สุขดาล
Bring moonbeams clear and น้ำแสงพระจันทร์ส่อง และพิศมัยกายาว
garlands long

And breath of trumpet-flower, แคล้อย สรรพพรพราว รดกลิ่นเดงพาน
Bring lakes that countless lilies dot, น้ำซึ่งทะเลสาป ระเริงดอกลิลียาน
Refreshing water-sprays, น้ำพองระของธาร ชดชื่นระรื่นไทร
Sweet friends at evening, and a spot น้ำมิตรด้นทิวาน ชนระรื่นเย็นไทร
Cool after burning days. น้ำแห่งธาราญใจ ทิวระรื่นก็ผอุนจาง

* แคล้อย — ปาฐกถ์

“ไชยณรงค์”

(ร้านนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

มุนฮุดสาววัยประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน
จำหน่ายอาหารฝรั่ง เครื่องดื่มต่างๆ

รับจัดการเลี้ยงอาหาร และน้ำชาทั้งในและนอกสถานที่
ราคาย่อมเยา

SONNET

การอ่านคำประพันธ์ไม่ว่าในภาษาใดก็ตาม ผู้อ่านควรเข้าใจในฉันทลักษณ์
ของคำประพันธ์ชนิดนั้นๆ เสียก่อน เพราะเป็นการช่วยให้ได้รสไพเราะของคำประพันธ์
ซาบซึ้งยิ่งขึ้น คำประพันธ์ชนิดหนึ่งย่อมเหมาะสำหรับข้อความหรืออารมณ์อย่างหนึ่ง
การอ่าน “โคลงสุภาพ” กับ “โคลงฉันท์” ออกรสต่างกัน มิใช่เพราะการใช้ถ้อยคำ
ต่างกันเพียงเท่านั้น แต่เกี่ยวเนื่องถึง “รูป,แบบ” หรือที่เรียกว่า “ฉันทลักษณ์”
อันต่างกันอีกด้วย

เดี๋ยวใหม่ให้เหมาะภาษอังกฤษ ซึ่งต่อมาภายหลังเชกสเปียร์ได้ใช้ฉันทลักษณ์
แบบทศกวีแปดวรรค แต่ง Sonnet อันมีรสไพเราะถึงขั้นสูง ยิ่งกว่าคนอื่น
ในสมัยเชกสเปียร์กันเลยทีเดียว จักว่าเป็นสมัย Sonnet เพลงฟู ฉะนั้น Sonnet
แบบที่อังกฤษคิดดัดแปลงขึ้นจึงได้ชื่อว่า แบบเชกสเปียร์ ส่วนแบบเดิมนั้นเรียกว่า
แบบอิตาลีเลียน, แบบคลาสสิก, หรือแบบเปตรา

ฉันทลักษณ์ของ Sonnet กำหนดให้มีเพียง ๑๔ บรรทัดหรือ ๑๔ บาท (เห็น
จะเทียบกับ "บาท" ได้โดยอนุโลม) ฉะนั้นแบบอังกฤษนิยมแต่งบาทละ ๑๐ พยางค์
ในบาทหนึ่งมีบังคับเสียงเบา (Short, unaccented) และเสียงหนัก (Long, accen-
ted) สลับกันเป็นคู่ ๆ รวม ๕ คู่ (Iambic pentameters)

แบบอิตาลีเลียน แบ่งบทออกเป็นสองตอน (Stanza) คือตอนแรก ๘ บาท
(Octave) หรือตอนหลัง ๖ บาท (Sestet) หรืออาจจะแบ่งอีกเป็นสี่ตอนก็ได้ คือ
ตอนละ ๔ บาท ๒ ตอน ตอนละ ๓ บาท ๒ ตอน ๘ บาทแรก เป็นตอนดำเนินเนื้อความ
เมื่อจบบาทที่ ๘ แล้วเป็นตอนหัวเลี้ยวสำคัญ (Volta) ซึ่งจะต้องแสดงแนวคิด คติ
ความเยี่ยงกาย หรือเงื่อนไขให้เด่นออกมาและจบลงใน ๖ บาทหลัง

สำหรับสัมผัสนั้นได้กล่าวแล้วว่าเป็นส่วนสำคัญของ Sonnet แม้ในกาพย์
กลอนอังกฤษสมัยนั้นจะไม่นิยมสัมผัสว่าเป็นส่วนสำคัญของกาพย์กลอนและถือคลื่นเสียง
(Rythm) เป็นสำคัญกว่าก็ตาม สำหรับในคำประพันธ์อื่น ๆ ก็ยังทั้งสัมผัสด้วย
มิได้ คำภาษาอังกฤษเองก็กล่าวว่าการเดินสัมผัสเองเป็นเหตุให้ไพเราะและพึงพอใจแก่
ผู้ฟัง เพราะผู้ฟังคอยตั้งใจรับสัมผัสอยู่ และก็ได้สัมผัสตามคำทำนายเป็นลำดับไป
การซ้ำเสียงหรือซ้ำคำ (Repetition) เป็นเหตุหนึ่งให้เกิดความพอใจแก่ผู้ฟัง

แบบอิตาเลียนมีกำหนดสัมผัสคือสำหรับ ๘ บาทแรก ให้มีเสียงสัมผัสเพียง ๒ เสียง คือบาทที่ ๑, ๔, ๕, ๘, สัมผัสเสียงหนึ่ง และบาทอื่นนอกนั้นสัมผัสอีกเสียงหนึ่ง ส่วน ๖ บาทหลังให้มีเสียงสัมผัส ๓ เสียงคือบาท ๓ กับ ๔, ๖ กับ ๕, ๓ กับ ๖ ดังนี้

๘ บาทคั่น

ก ข ข ก ก ข ข ก

๖ บาทปลาย

ค ง ค ค ง ค

ส่วนแบบอังกฤษนั้น แบ่งบทออกเป็น ๔ ตอน ตอนที่ ๑, ๒, ๓ มีตอนละ ๔ บาท (Quatrain) และตอนที่ ๔ มีเพียง ๒ บาท (Couplet) สัมผัสแต่ละเพาเรท้ายบาทและเพิ่มให้มากขึ้นกว่าแบบเดิม คือมีเสียงสัมผัสถึง ๘ เสียง สำหรับ ตอนที่ ๑, ๒, ๓ มีสัมผัสตอนละ ๒ แห่ง เป็นสัมผัสไขว้ (Alternate rhymes) คือบาท ๑ สัมผัสกับบาท ๓ และบาท ๒ สัมผัสกับบาท ๔ ส่วนตอนที่ ๔ มีเพียง ๒ บรรทัด จึงมีสัมผัสเพียงแห่งเดียว ดังนี้

๔ บาท

ก ข ก ข

๔ บาท

ค ง ค ง

๔ บาท

จ ฉ จ ฉ

๒ บาทท้าย

ช ช

เมื่ออังกฤษมาเปลี่ยนแปลงรูปเดิมของอิตาเลียนเป็นดังนี้ อรรถรสก็เปลี่ยนตามไปด้วย กล่าวคืออรรถรสในทางความคิดซึ่งเป็นจุดเด่นและยอดเยี่ยมของเรื่อง (Climax) มาลงเหยย้อย ๒ บาทท้าย

นอกจากลักษณะสัมผัส ๒ ประการนี้แล้ว ยังมีข้ออื่นในสมัยเรอเนซองส์ เช่น เติปเปอร์ พยายามดัดแปลงขยายสัมผัสให้ต่างจากนี้ เช่นเพิ่มสัมผัสระหว่างตอนขึ้น เป็นทำนองเดียวกับกาพย์กลอนในภาษาไทย ซึ่งต้องมีสัมผัสระหว่างบท

ด้วย แต่ถึงจะมีผู้สนใจคิดเปลี่ยนแปลงจากแบบเดิมขึ้นอย่างไรก็ตาม แบบที่แพร่หลายและนิยมกันมากที่สุดคือแบบกลาดีลักและแบบเซกซ์เบียร์ เห็นจะเป็นด้วยผู้ที่คิดออกแบบใหม่ขึ้นนั้นแต่งไม่ได้ถึงขนาดจึงไม่เป็นที่ติดต้องใจคนฟัง และไม่มีผู้แต่งตามอย่างมากนัก

Sonnet เป็นคำประพันธ์ที่จบลงภายใน ๑๔ บรรทัด ไม่ยาวเกินไป และก็ไม่สั้นนัก พอเหมาะพอดีสำหรับบรรยายความคิดหรือความรู้ถึงอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาอย่างหนึ่งเท่านั้น ไม่มากกว่าหนึ่ง ถ้ามากกว่าหนึ่งก็ไม่เด่นและไม่พอ จึงเป็นที่พาสักปักทักชวนเยินยอ ๗ นิยมแต่ง เพื่อระบายหรือผ่อนคลายความกังวลใจอันลึกซึ้งรุนแรงออกมา อารมณ์ที่ติดลบ กระหาย แกร่งร้อน หรือความคิดอันลึกซึ้ง ความคำนึงอันคงงามของกวีจะถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาลึกกลอันไพเราะคือภาษาของกวีใน sonnet ๑๔ บรรทัด และอาศัยคำขึ้นเสียงหรือจังหวะเสียง (Rhythm) กับสัมผัส (Rhyme) เป็นเครื่องช่วยกล่อมความรู้ถึงของผู้อ่านให้กลืนเข้าไปในอารมณ์ของกวี เราจะพบตัวอย่างได้ในบทกวีของเซกซ์เบียร์ซึ่งระบายอุดมคติของความรักไว้อย่างสูงใน "True-love" ความรู้สึกดีในกวีรัสของเอดเวิร์ด (Wordsworth) ใน "Sonnet on the sonnet" ความเด็ดเดี่ยวอดทนต่อเคราะห์กรรมของมิลตัน (Milton) ใน "On his blindness" ความตื่นตัวพิศวงของคีตส์ (Keats) ใน "On first looking into Chapman's Homer" ความนิยมชมชื่นของอาร์โนลด์ใน "Shakespeare" และความวิเวกที่ได้รับจากธรรมชาติของวิลสัน (Wilson) ใน "An evening cloud"

เพื่อเป็นตัวอย่างทางฉันทลักษณ์แห่ง Sonnet เชิญดูบท "True love"

ของเชกสเปียร์ซึ่งเป็นบทประพันธ์ใน "วงวรรณคดี" ฉบับกฎหมายพิมพ์ ๒๔๘๘

ผลของการประกวด Sonnet บท True Love ฉบับชนะการประกวด
คือ ฉบับของนายกีฬา พรหมระเพทย์ ฉบับได้รับชมเชย ของนางสาวยุบด ครู
มงคล ฉบับชนะประกวดมีใจความดังนี้

การสมรสเพราะรักแท้แน่นนัก
อันรักแท้ใช่แต่รักพักเดียวพลัน
ใช่เช่นนั้นมันคือหัดกับกตริ่งมัน
มันคือดาวดวงด่างกลางอัมพร
ดาวอยู่สูงเพียงไหนรู้ได้แจ้ง
เช่นความรักสักครู่ก็ดับไป
ถึงแก่ปากอาจดัดดัดดัด
แต่รักแท้แน่นนักใช้รักรา
ชวโม่งมันพลันดับคาที่เวลาดวง
รักก็จกย่นยืนอยู่มีรักตาย

ถ้าความนั้นผิดไปมีใครอาจ
ฉันทักจะไม่เคยคิดลืมหัดกษณ
กรรมการตัดสินการประกวด คือ

พระวรวงษ์เชอ พระองค์เจ้าเจ้าเปรมบุรฉัตร

ป. ต. ศาสตร์

ดร. วิทย์ ศิริวิธานนท์

ฉบับชนะประกวด ได้เงิน ๒๕ บาท ฉบับชมเชย ได้วงวรรณคดี ๓ เดือน
ประภาพ

ว่าปราศจากอุปสรรคฉันเชื่อ มัน
กลับแปรผัน ค้อมคดหมดอาวรณ
มิรู้หวนแรงลมระดมถอน
น้ำเรือต้องดำครได้คงใจ
แต่ค่าแห่งดวงดาวหาไม่รู้
แต่เขาไม่รู้ฤทธิรักอันศักดิ์
ในอ้อมขัดโค้งเคียงกาดอันหาญกล้า
ให้กาดมาเย้ยเยาะทำเราเราย
กาดจะดวงแปรรักอย่าพักหมาย
จวบพิพวายรักก็คงดำรงรัก
พิศุจน์ได้ว่าฉันพลาดผิดไปหนัก
ไม่มีชายเคยสมักรักหญิงเคย

หนังสือเรื่อง SIAM IN TRANSITION

ของ

K.P. LANDON

ตอนที่ว่าด้วย Character, crime and family life.

— มณฑล —

นาย K.P. Landon ผู้เคยอยู่เมืองไทยมาช้านาน และรู้จักเมืองไทยดีได้กล่าวถึงอุปนิสัยของคนไทยไว้ในหนังสือ Siam in Transition ตอนหนึ่ง มีคำหนึ่งที่แสดงนิสัยของพวกเราคือ “ต๋นุก” คนไทยเป็นคนรักต๋นุกหัวเราะง่าย ไม่ว่าจะไปคุมหรตพ, กัฬา หรือเที่ยวเตร่ก็ว่าต๋นุกทั้งนั้น แม้แต่การไปวัดทำบุญสุนทรทานก็ว่าต๋นุก เพราะว่าการไปวัดไทยไม่เหมือนการไปโบสถ์ฝรั่ง เพราะวัดไม่แต่เป็นที่ประกอบพิธีทางศาสนาเท่านั้น ยังเป็นที่ชุมนุมไปเที่ยวไปเล่นต๋นุกสนทนาคอย เมื่อถึงงานประจำก็มีการแข่งขันเรื่อ กัฬา การละเล่น เช่น ห้าง ฉะนั้นการไปวัดก็ถือว่าเป็นการต๋นุก

ในการงานประจำหรืองานอดิเรก ถ้าเป็นที่พอใจ ก็ว่าต๋นุก ถ้าจะว่าใครว่าเป็นคน “ต๋นุก” ก็เป็นคำชมเพราะว่าคนไทยชอบคนที่มารยาทดียิ้มแย้มร่าเริง นายแดงดอนได้อีกคำของนายเดอเม จาก Siamese Tales Old and New ที่กล่าวถึงคนไทยชาวบ้านนอกว่า เป็นผู้ที่มีใจเป็นเสรี เป็นคนต๋นุกขบขัน ฉลาดเฉลียว คมคาย นายแดงดอนได้อีกถ้อยคำของเพดงที่ถ้อยคำคมคายคนหนึ่ง จากปาฐกถาของพระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ ซึ่งเป็นคำของหญิงตอบเกริ่นของชายว่า “ไต่ยินเตี้ยงคนมาปนเตี้ยงหมา ไม่รู้จะจำเตี้ยงไหน” ความขบขันอยู่ที่คำคมและปฏิภาณ

และลักษณะของภาษาไทยก็ช่วยด้วย เพราะมีเสียงพ้อง แต่ต่างคำหมาย เหมาะที่จะ
เด่นด้านวน

คำว่า “ ฟัง ” ก็เป็นคำที่แสดงนิสัยของคนไทยได้อีกคำหนึ่ง. หมายความว่า
ถึงการฟัง อากัฏฐ์. คนไทยที่มี และมีความฉลาดนามักจะมีญาติที่จน ๆ และทาส
บริวารมาอาศัยอยู่ด้วยจนถึงลูกถึงหลาน ผู้ใดมีบริวารก็แสดงว่าเป็นคนสำคัญมาก
ลักษณะนายเงาของคนว่าเป็นความคิดเช่นเดียวกับฮิราดัตสึมัยโบราณ และเป็นคติสมัย
Feudalism ที่ประชาชนหาความคุ้มครองป้องกันของเจ้าครองนครหลวงช่วยเหลือรับ
ใช้เป็นการตอบแทน. นายเงาคนมีความเห็นว่าการฟังผู้มีอำนาจฉลาดมาแต่
การมีทาสในสมัยก่อนนั่นเอง ข้างคำพูดของนายเงาว่า “ ทาสแม้จะมีโอกาสเป็น
ไทยได้ แต่ได้พบนายที่ดั่ง ๆ ก็พอใจที่จะเป็นทาส เพราะได้รับความคุ้มครองและมี
อาหารการกินโดยการทำงานแลก มักจะขายตัวหรือลูกเมียเป็นข้าคนสำคัญ ๆ และ
ก็เป็นหน้าตาที่ผู้ชนชื่อว่า เป็นคนของคนนั้น ๆ ” * จึงมีนิสัยชอบฝากตัวแก่ผู้
ที่คิดว่าจะเป็นที่พึ่งได้ การเลิกลูกผู้แทนราษฎรก็เข้าใจกันว่าจะคอยฟังพวงอากัฏฐ์เขา
นิสัยเช่นนายเงาคนเข้าใจว่าจะคอย ๆ หมดไปในเมื่อคนไทยรู้จักการเป็นตัวของตน
เองคชน

นายเงาคนว่า ลักษณะประการที่ ๓ คือความเฉื่อยชาและความเกียจ
คร้าน ขอนเราจะไม่รู้สาเหตุแน่นอน แต่ก็อาจโทษดินฟ้าอากาศและความระแวด
ระวังได้ ประเทศไทยยังมีพลเมืองน้อย และเป็นเมืองที่จะไม่มีใครอดตาย อากาศ

* ความคิดเช่นนี้ยังมีอยู่จนทุกวันนี้ แต่ก็เปลี่ยนรูปไปตามกาลสมัยของบ้านเมืองบ้าง
จึงมีผู้เห็นเป็นหน้าตาที่จะคู่ได้ว่าเป็นคนใกล้ชิดของท่านผู้นั้นผู้นี้

กัศบาย ดึงหน่อผักกิมพอเป็นเครื่องตกแต่งและหุ้มห่ม ไม่มีความสำคัญไปกว่า
นั้น เพราะไม่มีใครหนาวววย ในบางเมืองบางตำบลงานต้องขอคน คนจะทำงานเพียง
ในกำหนด เมื่อได้เงินบ้างแล้ว ก็หยุดนอน เดินการพระนั้น และไปสนุกกันตามเพลง
ไม่เคยมีความคิดว่า จะทำงานให้เต็มที่ทุก ๆ วันเพื่อจะได้เก็บหอมรอมริบ ใน
จังหวัดพระนครและในจังหวัดใหญ่ ๆ และที่มั่งคั่งดั่งมั่งคั่งจนลักษณะนั้นก็ไม่มี ความ
เฉื่อยชาจะหมดสิ้นไปก็ต่อเมื่อระเบียบงานสมัยใหม่อันต้องแข่งขันกันชน ชาราช
การกัมมากคนทิดเหมือนมีเวลาว่างอย่างไม่น่าเชื่อที่จะสนุกสบาย คนเหล่านั้นที่
ทำงาน ๘.๐๐ น. หรือถ้าหากถ้าอย่างว่านั้นมาก ออกไปกินอาหารกลางวันเที่ยง หรือ
ก่อนนั้นก็ได เวลารายโม่ง หรือว่ากลับมาทำงาน พอบ่าย ๓ โมงก็กลับไปได้
เทนนิสหรือกินกาแฟตอนบ่าย * สถานรถไฟที่วุ่นวายมีรถเพียง ๒ ขบวนขึ้นและ
ต้องเท่านั้น มีเจ้าหน้าที่ถึง ๕ คน คือ นายสถานี พนักงานพัสดุ พนักงานโทรเลข ผู้
เก็บตั๋วและหัวหน้าคนงาน ซึ่งในสหรัฐอเมริกาจะใช้เพียงคนเดียวเท่านั้น

คำพูดที่แสดงถึงความเฉื่อยชา คือ คำว่า "เฉย" ซึ่งหมายความว่าไม่ยินดีใน
ร้ายหรือเย็นชา คนไทยมีความรู้สึกว่า คำนี้เป็นคำชม และการเป็นเช่นนั้นก็เป็น
คุณความดี หมายถึงความสามารถที่จะดำเนินชีวิตอย่างไม่ตื่นเต้น ผู้เผชิญเหตุ
ร้ายแห่งชีวิตด้วยอาการเยือกเย็น ก็ว่าเป็นคนเฉย หญิงสาวผู้มีตำแหน่งดีผิดใน
ฐานเป็นชู้หรือชโมย และเป็นอันว่าเสียทั้งชื่อเสียงและตำแหน่งหน้าที่ ดูหน้าด้วย
การเป็นทองไม่รู้ร้อนได้อย่างน่าประหลาดใจที่สุด ก็ยังมีผู้พูดถึงว่า "เฉย ๆ" คำนี้ใช้

* นี่เป็นสภาพเมื่อเปลี่ยนการปกครองใหม่ ๆ เดิวนั้นก็ผิดไปบ้าง เช่นการไม่อยู่ทำงาน
ไม่ใช่เป็นเพียงผลาเวลาราชการเพราะโลกเสียแล้ว แต่เพราะเพื่อทำสิ่งอื่นที่หนักไปยิ่งกว่า

หมายความว่าถึงทั้งความเคยเมื่อยในการงาน ความรับผิดชอบ และความลำบาก ผู้เขียนมีความเห็นว่า ความเฉื่อยชาและความไม่ยินดีในวัยอาจจะกำจัดจากนิสัยของคนไทยได้ด้วยระเบียบงานและการครองชีพอย่างสมัยใหม่ ให้คงเหลือแต่ความสงบและความเยือกเย็นอันเป็นคุณความดีเท่านั้น

ความวิชายจะเห็นได้จากการไม่ยากให้ใครเกินหน้า ผู้ใดมีทางชนหน้าก็มักจะมีการดูखाให้ลงมาเท่า ๆ กันได้ เพื่อนคนไทยของผู้เขียนอธิบายว่า เป็นผลของการมีเมียน้อย ในบ้านที่มีเมียหลายคน เมียทุกคนต่างก็มีลูก จึงต่างคนต่างคอยระวังกันว่าใครจะได้ดีกว่า ได้มรดกมากกว่า นิสัยเช่นนี้จะเปลี่ยนแปลงได้ในชาติที่มีภรรยาแค่คนเดียวในชาติซึ่งให้สิทธิทางบุคคลและประชาธิปไตย เรื่องนี้ถ้าเทียบกับญี่ปุ่น, อินเดีย และฟิโดปินด์ ประเทศไทยยังดำหลังอยู่

เครื่องถ่วงความเจริญก้าวหน้าอย่างหนึ่งก็คือ "การเกรงใจ" ในระบบสมบูรณาญาสิทธิราช ประชาชนอยู่ในฐานะต้องนับถือและยำเกรงผู้ใหญ่ ไม่กล้าซักถามคำสั่งแม้จะเหลวไหลเพียงไรก็ตาม ผู้น้อยก็ต้องปฏิบัติตาม ผลลัพธ์ก็คือเป็นการทำลายความคิดที่เป็นของตนเอง ถ้าผู้ใหญ่จะถามความคิดเห็นของผู้น้อย ผู้น้อยก็จะดูเสียก่อนว่า ผู้ใหญ่คิดหรือต้องการอย่างไร แล้วจึงจะตอบให้ถูกใจ ความเกรงกลัวเช่นนี้หายไปบ้างแล้วในบุคคลผู้ได้รับการศึกษาอบรม และจะค่อยๆ หายไปในเมื่อประชาชนทั่วไปเข้าใจเสรีภาพและประชาธิปไตยแล้ว

คนไทยเป็นชาติที่เรียวรอยอย่างยิ่ง สอนกริยามารยาทกันตั้งแต่เด็ก เด็กที่พอสอนพูด ก็เริ่มสอนคำสุภาพให้พูดกับผู้ใหญ่ที่เดียว สอนไหว้ เมื่อเด็กโตขึ้นก็

สอนให้รับรองแขกด้วยการหา ภา ษา บุ รั และหมากมาต้อนรับ บานทจนแต่จนกร
จักรับรอง ถึงจะเป็นคนแปลกหน้า มีลักษณะที่เผื่อแผ่ให้กันตามมตามเกิดเป็นมิตร
ภาพที่แท้จริง เป็นวิธีรับแขก

คนไทยสามารถทำให้แขกเป็นสุขพากพุมใจ กลายเป็นเจ้าใหญ่ภายใต้ด้วย
มารยาทอันงามและอ่อนโยน แต่กรูกักขีจะเหยียดหยามผู้ที่ไม่ชอบได้อย่างสุภาพ
ชนทางปวง

นายแดงดอนผู้เคยท่องเที่ยวทุกภาคของประเทศไทยกล่าวว่า คนไทยเป็น
ชาติที่เป็นมิตร เมื่อคุ้นเคยกันก็ถามถึง ชื่อ อายุ สุขภาพ การงาน เงินเดือน
ครอบครัว ฯลฯ เป็นการแสดงความสนใจโดยเฉพาะการถามเช่นนี้ทำให้ชาวต่าง
ประเทศบางคนเข้าใจผิด ถ้าคนไทยสมัยเก่า ๆ ไม่ถามถึงเรื่องส่วนตัวอะไร ก็หมาย
ความว่าเขาไม่สนใจและไม่อยากรู้จัก คนไทยที่ได้รับการศึกษาและเข้าใจในระเบียบ
แบบแผนชาวยุโรปก็ยอมรับวิธีนี้ นิสัยนี้คงคิดมาแต่ครั้งแยกจากจีน เพราะ
มารยาทที่ดีของจีนคือ ถามถึง ชื่อสกุล ชื่อตัว อายุ สุขภาพ ครอบครัวและญาติพ
น้อง ถ้าใครไม่บอก เขาก็ถือว่าเป็นคนน่าสงสัย เพราะคนที่ขอตรงเขาเห็นว่าไม่มี
อะไรต้องปิดบัง

นายแดงดอนพูดถึงนิสัยที่เลวและด้อย่างเพื่อนผู้หวังดีมาแล้ว ได้สรุปว่า
อุปนิสัยบางประการกำลังค่อยเปลี่ยนไปตามลักษณะการปกครองแบบประชาธิปไตย
และความเป็นมิตรสนิทสนมอาจจะหายไป เพราะความเจริญแผนใหม่ที่มีการแข่ง
ขันและคิดได้เสีย ไม่เอาเพื่อนบ้าน ความไม่ยอมให้ใครได้ดีจะหมดไป เพราะการ
ศึกษาและมีภรรยาคนเดียว และการเกรงใจเพราะระบอบประชาธิปไตย

ในตอนสุดท้ายแดงคอนกล่าวถึงพฤติกรรมของคนไทยว่าการฆ่าสัตว์ของ
คนไทยนั้นถือกันมาก คนใจบุญบางคนไม่คบยุงกัน จูแทนที่จะฆ่า ก็ปล่อยเข้า
พงไป* แค่นี้ก็สุดทายเป็นไม่ว่าเขาใจได้กัน งานวันเรือกัด งานแต่งงานก็
งานมงคลสมโภชก็ดูจะไม่เป็นงานเป็นการเท่า ถ้าหากไม่มีการเลี้ยงดูราเมรยกัน
อย่างเนมาาย

* บางท่านไม่ทำหนูเหมือนกัน แต่ปล่อยให้เข้าบ้านคนอื่น

ความรักหนังสือเป็นความรักที่ถูกต้อง

การอ่านหนังสือถึงการศึกษาโลกและชีวิต

การเลือกหนังสือก็เหมือนการเลือกคบมิตร

ววรรณคดีเป็นหนังสือที่ออกมาสมานไมตรีกับท่านผู้รักหนังสือทุกเดือน

อ่านววรรณคดีทั่วปัญญา ถ้าววรรณคดีเป็นศรีสง่า มีววรรณคดีเหมือนมี
ตำรา ช้อววรรณคดีคือการช้อที่สมคุณค่า ห้องสมุดของท่านมีววรรณคดี
แล้วหรือ?

ในวงวรรณคดี

“วงวรรณคดี” ขอขอบคุณท่านทั้งหลายที่ให้อุปการะแก่ “วงวรรณคดี” จน “วงวรรณคดี” ฉบับแรก ประจำเดือนกุมภาพันธ์ขาดจากท้องตลาด ท่านที่ประสงค์จะได้ “วงวรรณคดี” ขอได้สั่งจองไว้เสียก่อนกำหนดออกเพราะ “วงวรรณคดี” พิมพ์จำนวนจำกัดพอสำหรับสมาชิกและผู้สั่งจองเท่านั้น “วงวรรณคดี” ฉบับประจำเดือนเมษายนจะออกในวันที่ ๖ เมษายน ๒๔๘๘ มีเรื่องน่าอ่านและน่าสนใจหลายเรื่อง เรื่องสำคัญที่สุดก็คือ “ดิถีด้ามกรง” พระนิพนธ์ในพระราชนิพนธ์เชอ กรมหมื่นพิทยาดังกรณ กวีเอกของไทยสมัยนี้ เป็นมหากาพย์เรื่องแรกที่ไทยมีและยังไม่มีใครได้พิมพ์มาก่อนเลย

“วงวรรณคดี” ขอชี้แจงให้ท่านผู้สนใจที่ถามมาให้ทราบว่า ตามที่นำปก “วงวรรณคดี” นั้นเป็นลายที่ลอกคัดมาจากพระแท่นมณีศิลาบาตรอันเป็น “ฮั้วรหันต์หว่างกลางไม้คาน” ในสมัยพ่อขุนรามคำแหง แห่งกรุงสุโขทัยอันเป็นสมัยเดียวกับตัวหนังสือชื่อ “วงวรรณคดี” ที่เขียนตามอักษรธรรมสมัยนั้น

เนื่องด้วยเดือนมกราคมตรงกับเทศกาลตรุษไทย “วงวรรณคดี” จึงเก็บความเกี่ยวกับพิธีกรรมมาเสนอท่านผู้อ่าน พิธีนี้เป็นประเพณีไทยทำกันมาแต่กาลก่อน แม้พิธีทอดวงจะเพี้ยนไปเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐ นี้ก็ตาม แต่ชาวบ้านยังคงถือเป็นเทศกาลอยู่ พิธีกรรมใน “วงวรรณคดี” นี้เก็บมาจากนิราศพระบาท ของเจ้าฟ้าชรรณธิเบศร์ พระราชพิธีสิบสองเดือน พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้ายักษ์ และตำนานพิชิตของสมเด็จพระเจ้า ๑ กรมพระยาตาทรงราชานุภาพ

ความรู้ประจำเล่มคือเรื่อง “พระบรมชาติ” สมเด็จพระเจ้าตาทรงราชานุภาพทรงบำเหน็จทางโบราณคดีได้ทรงอธิบายว่า พระบรมชาติ “ที่แท้จริงไม่มียักษ์” นั้นมีอยู่แห่งเดียว คือที่บรรจุไว้ในพระเจดีย์บนบรมบรรพต (ภูเขาทอง) กรุงเทพฯ และ ป.ส. ศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาดั้งเดิมที่ปรึกษาของ “วงวรรณคดี” จะได้พิสูจน์ด้วยหลักฐานทางภาษาและวรรณคดี เป็นการสนับสนุนเรื่องนี้ใน “วงวรรณคดี” คือไปด้วย

หม่อมเจ้าหญิง พูนพิศมัย ลีศรีวิบูลย์ ผู้ทรงพระกรุณาอนุญาตให้ “วงวรรณคดี” เผยแพร่ความรู้ด้วยพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าตาทรงราชานุภาพ ได้ทรงเมตตาประทานเรื่อง “ดูตอเอง” อันเป็นเรื่องที่พุทธศาสนิกชนพึงสนใจโดยนัย ในเล่ม ป.ส. ศาสตร์ ได้ทำบทกวีสั้น ๆ เกี่ยวกับความเชื่อฟังตามประการของสัตว์มาให้อ่าน บทกวีนั้นจะสั้นแต่ถึงถึงการแผ่ขยายของวัฒนธรรมของมัธยมประเทศมาจนถึงตอนออก

ในแผนกวิจารณ์วรรณคดีเรื่อง ระเด่นต้นไทร เป็นเรื่องมีค่าควรแก่การจดจำยิ่ง ระเด่นต้นไทรเคยเป็นเรื่องชนปากชนใจผู้อ่านชั้นบูยาตายายมาแต่เพียงไรก็ยังเป็นที่ยอมรับอยู่ในสมัยนั้น แม้กระนั้นนักห้ามผู้จบปมเรื่องชนพิจารณาได้อย่างละเอียดลออเช่นนี้ไม่ ในตอนแรกผู้วิจารณ์ได้เปรียบเทียบกับวรรณคดีต่างประเทศและจัดเข้าประเภท Parody ในตอนหลังได้แจ่มแจ้งความดีเป็นตอน ๆ ไป แต่ละตอนเหมาะเจาะชัดเจนทำให้ผู้อ่านรู้สึกใจตนเองว่าชอบคอนไทย เพราะเหตุใด ทั้งนี้เพราะผู้วิจารณ์ไม่แต่เป็นผู้แตกฉานในวงวรรณคดีต่าง

ประเทศเท่านั้นเป็นผู้มีบทบาทในวรรณคดีไทยอย่างแท้จริงด้วย จึงทำให้คำวิจารณ์
มีประโยชน์และวิจารณ์วรรณคดียิ่งขึ้น

เรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งของวรรณคดีเล่มนี้ จดด้วยว่าเชิง
เป็นนามปากกาของลือวิเศษ นักเขียนและปราชญ์สำคัญในสมัยปัจจุบันของจีน เป็น
คำศัพท์ทางวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยเอียนจิงและมหาวิทยาลัยชิงหวา เป็นสมาชิกแห่งสมา
คมส่งเสริมวัฒนธรรมจีน - ภารต นิยมเขียนเรื่องสั้นที่มีคติและแนวคิดแปลก ๆ
งานวรรณกรรมที่มีชื่อคือ "คงขานหลังอ้อ" (มดขานมด) เป็นรวมเรื่องสั้นที่
ของวรรณกรรมจีนยุคก่อนและตอนรับกันทั่วถึง ด้วยเหตุที่ลือวิเศษได้เข้ามาใน
พระพุทธศาสนาและแตกฉานในชั้นสูงทุกเรื่อง จึงมีแนวความคิดทาง
ปรัชญาแห่งพระพุทธศาสนาและคติอินเดียโบราณแทรกอยู่ทั่วไป เรื่อง "หนึ่ง" ใน
"วรรณคดี" นั้นเป็นเรื่องหนึ่งใน "มดขานมด" ซึ่ง "หิมลัย" ได้ถอดออกจาก
ภาษาจีนมาเป็นภาษาไทย

เรื่องอัศจรรย์บุคคลของวิชา เศรษฐบุตร์ เป็นเรื่องแสดงความคิดเห็น
ประกอบหลักจิตวิทยา เรื่องดอกไม้ไผ่ค้างของ เจอ ดะเวทิน แม้จะเป็นคำ
กตอนสั้น ๆ ก็เป็นกตอนสั้นที่มีความหมาย เรื่อง คางฝ่ายต่างมองของ นิพนธ์วิรินทร์
ก็เป็นคำโคลงที่มีแง่คิดแฝงอยู่ นอกจากนั้นท่านจะได้สัมผัสกับหินตฤทุ ซึ่งถอด
ออกมาจากตอนหนึ่งในอุทิศสังหาร ของรัตนกวีกาติทางแห่งมัธยมประเทศ แม้จะ
ไม่ได้ถอดจากชั้นสูงทุกเรื่องโดยตรงก็ได้รู้ของวรรณเมื่อ ๓๕๐๐ กว่าปีมาแล้ว

แผนกหนังสือต่างประเทศในเล่มนี้ได้เลือกเอาหนังสือ เรื่อง Siam in
Transition ของนาย K. P. Landon และเพาะตอนที่ว่าด้วย Character,

crime and family life ซึ่งเป็นตอนที่นำรู้ว่า ผู้รังเซาของดูเราอย่างไร ใน
ฉบับประจำเดือนเมษายนนั้นแผนกหนังสือต่างประเทศของวงวรรณคดี จะได้วิจารณ์
หนังสือ เรื่อง Anna and the King of Siam ของ Margaret Landon
ในแง่ที่ยังไม่เคยมีใครวิจารณ์มาก่อน

หนึ่งในเล่มนี้ได้แต่งฉันทลักษณ์ Sonnet และผลของการประกวด
True Love ใจเด็ด “วงวรรณคดี” ขอขอบคุณท่านผู้สนใจในการ ประกวด
เป็นอย่างมาก และจะได้เห็นการประกวดวิธีใหม่ใน “วงวรรณคดี” ฉบับเดือน
เมษายนอีกต่อไป ขอท่านผู้สนใจโปรดคอยดูด้วย และหวังว่าคงจะมีผู้ส่งเข้ามา
ประกวดมากเช่นเคย

ในที่สุดนี้ “วงวรรณคดี” ขอขอบคุณท่านที่ได้ให้อุปการะแก่วงวรรณ-
คดีอีกครั้งหนึ่ง และขอขอบคุณในไมตรีจิตของ ศรัทรวง วารศัพท์ ชาติไทย
เอกชนและ Democracy ในการที่ได้ออเฟอต้อนรับ “วงวรรณคดี” เป็นพิเศษ
ด้วย.

บรรณาธิการ

๑๔ มีนาคม ๒๔๗๘

ววรรณคดี ฉบับ เมษายน ๒๔๘๙

ออกวันที่ ๖ เมษายน

มีเรื่องสำคัญคือ

การสร้างพระบรมรูปพระเจ้าแผ่นดินไทย สมเด็จพระยาตากษัตริย์

“ดิถีตามกรุง” พระราชวงศ์เชอ กรมหมื่นพิทยาดงกรณ

เจ้าแห่งไครภูมิ ของ เมืองรอง

กุดศักร์ต้นทรวงูหง ของ เจ้า สดะเวทิน

วิจารณ์หนังสือ Anna and the King of Siam

ของ Margaret Landon

การประกวดแบบใหม่

และ ๑ ๓ ๑

ข้อววรรณคดีได้ทีไหน

ข้อได้ที

โรงแรมรัตนโกสินทร์ โรงแรมสุริยานนท์ ไชยณรงค์ อนุสาวรีย์

ประชาธิปไตย อรุณที่ ถนนเฟื่องนคร หน้าวัดราชบพิธ

นพเก้า ถนนบำรุงเมือง ดอนสะพานช้างโรงสี

เฉลิมกรุงสตอลด์ พัฒนากรสตอลด์

ร้านหนังสือ เฉลิมบุรี โอเดียน กระโจมในสถานีรถไฟกรุงเทพ ฯ

ร้านน้ำชาชิรพยาบาล ร้านชมพานิช ธนบุรี และสุชาพานิช ประตูนํ้าสระปทุม

หัวเมืองสังครัง ที่ ๑๗๗ ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี พระนคร

เครื่องสำอางของ "พวงเล็ก"

แป้งหน้า

เบย์รอนิก

เบย์รอนิก

ครีมขี้ผึ้ง

ครีมขี้ผึ้ง

ครีมขี้ผึ้ง

ครีมขี้ผึ้ง

น้ำหน้าแดง ที่ร้านแถวไป

ร้านของคุณภาพลงเดินทุกอย่าง

อริยทรัพย์

หน้าวัดราชบพิธ, เมืองหลวง โทร. 22586

